

**БІБЛОФІЛЬСЬКИЙ РУХ В УКРАЇНІ 20–60-х рр. XX ст.:
З ЕПІСТОЛЯРНОЇ СПАДЩИНИ ІСТОРИКА
ІВАНА КРИП'ЯКЕВИЧА**

Тамара Литвин

*кандидатка історичних наук, наукова співробітниця відділу рукописів
ЛННБ України ім. В. Стефаника*

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3900-3175>

DOI: [https://doi.org/10.37222/2524-0315-2025-17\(33\)-13](https://doi.org/10.37222/2524-0315-2025-17(33)-13)

Висвітлено особистісний вимір українського книжкового руху після поразки національно-демократичної революції 1917–1921 рр. в УРСР та Західній Україні, яка в міжвоєнний період перебувала у складі Польщі. Джерельною базою археографічної розвідки став, насамперед, неопублікований епістолярій з архіву відомого історика і бібліофіла, дійсного члена Наукового товариства імені Шевченка, багатолітнього директора Інституту суспільних наук АН УРСР (Львів) Івана Крип'якевича (1886–1967), що від 2007 р. зберігається у відділі рукописів Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника. Стверджено, що фундамент національного книжкового руху заклали Бібліографічна комісія Наукового товариства імені Шевченка у Львові, Історичне товариство імені Нестора Літописця та Історико-філологічний семінар Володимира Перетця при Університеті св. Володимира в Києві.

Особливу науково-інформаційну цінність становлять подані до друку листи Ярослава Стешенка (Київ), Степана Сірополка (Прага, Подєбради), Андрія В'юника (Київ).

Ключові слова: книжковий рух, Україна, Польща, наука, громадські товариства, епістолярій, бібліофіли.

Постановка проблеми. Книжковий рух як історико-культурне явище не лише відображав, але й впливав на динаміку етнополітичного життя, еволюцію суспільних відносин, формування національної культури у державі. Як засіб комунікації (громадянського суспільства, влади й особи) він завжди був складовою державної політики в галузі культурно-освітнього будівництва, а також

громадської ініціативи, особливо в умовах національної бездержавності України.

Вказана міждисциплінарна проблема на загальнонаціональному і регіональному рівнях уже була актуалізована у працях кількох поколінь вітчизняних дослідників, насамперед Степана Сірополька [72; 73], Леоніда Биковського [1], Євгена Грицака [4], Дмитра Дорошенка [7], Юрія Меженка [68], Михайла Гуменюка [5], Ярослава Дашкевича [6], Ярослава Ісаєвича [13–14], Таїсії Ківшар [15], Петра Нестеренка [69], Любові Дубровіної, Олексія Онищенка [8–11].

Об’єкт дослідження – бібліофільський рух в Україні 20–60-х рр. XX ст. крізь призму епістолярію І. Крип’якевича.

Мета статті – на основі епістолярію з архіву історика і бібліофіла Івана Крип’якевича, який зберігається та впорядковується у відділі рукописів ЛННБ України ім. В. Стефаника, показати просопографічний вимір книжкового руху в Україні в 20–60-ті рр. XX ст., тобто у час активної фахової, педагогічної та громадської діяльності цього талановитого науковця у Західній Україні у добу міжвоєнної Польщі та після приєднання краю до УРСР.

Методологія вказаної археографічної публікації базується на деконструкції й переосмисленні текстів его-документів, системному поєднанні індивідуально-біографічного та соціально-типологічного підходів у визначенні ролі окремих учених у науковому і громадському житті. При цьому використано загальнонаукові та спеціально-історичні методи аналізу міждисциплінарної проблеми, застосовано методи: історико-порівняльний, ретроспективний, критичного аналізу документів і просопографічний – щодо життя та професійної праці окремих науковців і громадських діячів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Важливі аспекти проблеми актуалізовані в узагальнювальних [8–10; 14–15] і спеціальних історико-книгознавчих працях сучасних українських учених [2–3; 16–18; 26; 70–71], насамперед археографічного характеру [25; 27]. Окремі тематичні аспекти висвітлені у публікаціях авторки статті [61–67] та інших дослідників життя і творчості Івана Крип’якевича та його сучасників [12; 70–71]. Ширший суспільно-політичний, культурний та освітньо-науковий контекст життєдіяльності вченого подано у збірниках Інституту українознавства ім. І. Крип’якевича НАН України [75–76] та НТШ [74].

Виклад основного матеріалу. Важливим етапом науково-організаційного становлення національних книжкових рухів у Європі стали 1910–1930-ті рр., коли німецькі, чеські, польські та українські вчені розробляли теоретичні основи книгознавства, інтенсифікувалися емпіричні студії, зміцнювалися зв'язки книгознавства з іншими соціогуманітарними науками і з практикою суспільно-культурного життя, виникли перші громадські й державні наукові центри, бібліологічні журнали, книгознавчі рубрики у популярних часописах. Зокрема, перед Першою світовою війною першими вітчизняними центрами бібліологічної аналітики і розвитку книгознавчого руху стали Бібліографічна комісія НТШ у Львові (створена 1909 р. за участю Івана Левицького, Івана Кревецького, Володимира Гнатюка, Михайла Грушевського, Івана Крип'якевича, Володимира Перетца та ін.), Історичне товариство імені Нестора Літописця (діяло в Києві в 1872–1917, 1921–1931 рр.), Історико-філологічний семінар під керівництвом В. Перетца при Університеті св. Володимира в Києві 1907–1914 рр. [2; 13; 14, с. 21–27; 17].

Значному поштовху у розвитку української культури, освіти і науки, розширенні українського інформаційного середовища – мережі національних громадських товариств, видавництв, прилюдних книгозбірень і часописів сприяли уряди доби Української революції 1917–1921 рр. Провідники Української Центральної Ради, Української держави Павла Скоропадського, Української Народної Республіки і Західноукраїнської Народної Республіки надали національній книговидавничій справі державного характеру, що сприяло поступу українського книжкового руху [15, с. 13–215].

У відділі рукописів ЛННБ України ім. В. Стефаника активно впроваджують архів І. Крип'якевича, який включає не лише рукописи наукових і публіцистичних праць, але й цінний епістолярій – листування з ученими, митцями, громадськими діячами і пересічними книголюбам з України, Польщі та інших країн. Пропоновані до друку листи знаних учених і маловідомих бібліофілів додають до бібліологічної проблематики конкретно-історичний просопографічний емпіричний матеріал, а відтак – сприяють глибшому дослідженню літопису й особливостей розвитку української книжності.

Як свідчить епістолярій ученого, І. Крип'якевич у умовах Першої світової війни та добу Української революції не припиняв писати

історичні праці, популяризувати видання з історії та культури України як серед молоді, так і українських вояків. Дійсний член НТШ, керівник Бюро культурної допомоги для Холмщини і Волині Союзу визволення України був наприкінці війни серед організаторів українського шкільництва на Волині й популяризаторів української духовної, художньої та історичної літератури [13]. Він заохочував мисткиню з Перемишля Олену Кульчицьку до висвітлення трагедії та героїзму українських визвольних змагань 1914–1921 рр. (підготовки окремих графічних дереворитів, живописних полотен, малюнків до дитячих книг) [48–49].

Варто погодитися з висновками сучасних дослідників, насамперед учня І. Крип'якевича, знаного культуролога Я. Ісаєвича: досягнення гуманітарних наук, зокрема теоретичного книгознавства й історії книги в Україні 1920-х рр., не потрібно пов'язувати з більшовицькою революцією 1917 р., опікою нової радянської влади, прийняттям ученими марксистської ідеології, як це тлумачили в СРСР, – вони стали наслідком здобутків українознавства кінця ХІХ – початку ХХ ст., піднесення національно-культурного руху в роки визвольних змагань. Власне інституційну підтримку українським книгознавчим студіям після 1921 р. забезпечили установи, створені ще незалежними українськими урядами, – Всеукраїнська академія наук, Національна (від 1919 р. – Всенародна) бібліотека України, Книжкова палата України [14. с. 21].

Суспільно-політичний, культурно-освітній і просопографічний контекст книгознавчого руху в УРСР, зокрема у час українізації та її згортання, добу сталінізму розкривають листи до І. Крип'якевича засновника Українського наукового інституту книгознавства (УНІК) (1923–1930) і члена НТШ (від 1923 р.) Ю. Меженка і його соратників. 13 із них у 2001 р. опублікував син історика Роман Крип'якевич [25], 12 – бібліографія-книгознавиця Марія Вальо в упорядкованому нею 2002 р. збірнику «Листи Юрія Меженка до львів'ян» [27] і 5 – авторка цієї публікації у статті «З листування Юрія Меженка та Івана Крип'якевича» [63].

Директор УНІКу Ю. Меженко і вчений секретар інституту Микола Іванченко заохочували галицьких книгознавців, зокрема Івана Крип'якевича, до публікації в «Бібліологічних вістях», переданні книжкових знаків до майбутнього Музею книги [39; 63, с. 440].

Насамперед відзначимо чималу інформаційну цінність листів наукового співробітника УНІКу, секретаря редакції київського журналу «Бібліологічні вісті», члена Бібліографічної комісії НТШ Ярослава Стешенка за 1928 і 1931 рр. [54–59]. Молодий книгознавець описав створення 1928 р. у Києві за участю Сергія Єфремова, Антона Середи, Володимира Перетца, Федора Ернста, Миколи Макарєнка, Сергія Маслова Українського книгознавчого товариства при ВУАН, схвалив його план щодо видання неперіодичного органу й організації першої Всеукраїнської виставки графічного мистецтва; поінформував про свої ініціативи щодо необхідності впорядкування збірників з історії української книги XIX–XX ст., українського графічного мистецтва 1917–1928 рр. [57]. Актуальним, на його думку, було також укладання українського термінологічного словника книжкової промисловості, видання «Матеріалів до історії української книги», створення українського відділу редакторів для «Енциклопедії книгознавства», яку готували до друку в Москві [57]. При цьому вважав, що необхідно системно поповнювати новими документами (зокрема книжковими знаками не лише з Наддніпрянщини, але й із Галичини та діаспори) Відділ письма і друку Музею Києво-Печерської Лаври, майбутній Український музей книги. До речі, вказаний музейний проєкт був реалізований лише 1972 р., коли у зв'язку з відзначенням 400-ліття українського книгодрукування на території Державного історико-культурного заповідника «Києво-Печерська лавра» відкрито постійну виставку «Книга і друкарство в Україні», на якій були презентовані видання XVI–XVIII ст. львівських, київських, почаївських, унівських друкарень [11, с. 101–102].

6 червня 1929 р. Я. Стешенко з приємністю інформував львівського вченого про розгляд уже згаданим товариством різних фахових питань: діяльність Державного видавництва України; використання кольору у дитячій книзі; аналіз рукописів мінських бібліотек, досвід охорони книг у Німеччині; діяльність Музею книги в Лейпцигу; створення у Харкові ініціативної групи щодо заснування Українського бібліологічного товариства. У 1929–1930 рр. вказане листування призупинилося через зміну суспільно-політичного клімату в підрадянській Україні, блокування Кремлем політики українізації/коренізації, що мала зміцнити більшовицьку

владу засобами поступок у вигляді запровадження української мови у державно-політичне і культурно-освітнє життя (освіту, видавничу і музейну сфери та ін.) [58]. Того ж року Я. Стешенка безпідставно ув'язнено через сфабриковану справу «Спілки визволення України», яка нібито готувала контрреволюційний переворот, отримуючи директиви від іноземних дипломатичних представників (зокрема й Польщі) та структур української еміграції [3]. Після річного ув'язнення Я. Стешенко несподівано відновив листування з І. Крип'якевичем, хоча у цей період почала згортатися співпраця академічних установ, бібліотек і видавництв УРСР і НТШ, галицької «Просвіти». У зв'язку з цим київський учений просив надсилати йому українські й польські книгознавчі видання, екслібриси західноукраїнських (українських, польських, єврейських) та еміграційних митців – Святослава Гординського, Павла Ковжуна, Софії Левицької, Петра Холодного та ін. [59].

Листи мистецтвознавиці і музейниці Аделаїди Артюхової [28] акцентують увагу на проблемах видавничого процесу, виставкової діяльності УНІКу (діяв у Києві при Головній книгознавчій книжковій палаті в 1922–1936 рр.), який видав десятки фундаментальних і наукових праць книжкової тематики і до початку 1930-х рр. активно збирав західноукраїнські друки, а невдовзі потрапив у немилість до сталінської влади і був розпущений. 1936 р. репресовано й київську дослідницю.

Епістолярій та інші документи архіву Івана Крип'якевича дають можливість відтворити окремі сторінки літопису українського і польського книжкових рухів у міжвоєнній Галичині. У довідці, яку І. Крип'якевич надіслав львівському історику культури Миколі Голубцю, подано інформацію про заснування 1931 р., завдання, форми діяльності й умови членства в Гуртку українських екслібрисистів (Львів) [38]. В архіві та Бібліотеці зберігаються матеріали про галицькі книгознавчі видання, Українське товариство бібліофілів і його часопис «Українська книга», де друкували студії Івана Крип'якевича, Богдана Кравціва, Євгена Пеленського та інших [24; 61; 64]. Книгознавчі дослідження І. Крип'якевича публікували також в інших виданнях [19–22, 23, с. 125]. Чимало інформації в епістолярії вченого про обмін екслібрисами між бібліофілами [41–47; 50; 60; 64]. Вчений радо дарував книги та екслібриси НТШ у Львові [40; 64].

З Іваном Крип'якевичем підтримував творчі взаємини професор Українського педагогічного інституту ім. М. Драгоманова й Українського технічно-господарського інституту в Подєбрадах, почесний член товариства «Просвіта» у Львові Степан Сірополко. Саме від нього та з різних еміграційних видань міжвоєнної доби львівський учений черпав інформацію про діяльність Українського товариства прихильників книги у Празі (його Управу в 1927–1934 рр. очолював С. Сірополко, воно видавало журнал «Книголюб», підтримувало творчі взаємини з редакцією львівського часопису «Українська Книга»), про організацію там виставки українських видань за участю робіт наддніпрянських і галицьких авторів [52], зокрема митців екслібрисів.

У перші роки після Другої світової війни книгознавчі студії в СРСР майже не публікували, призупинився організований бібліофільський рух. Визначні українські дослідники-книгознавці й бібліографи Сергій Маслов, Федір Максименко, Степан Петров писали «до шухляди». Гуманітарні дослідження перебували під пильним контролем компартійних органів СРСР і обов'язково містили провладну ідеологічну складову; на книжкових і музейних експозиціях фаворитом була дружба зі «старшим» братом – російським народом, гіперболізувався вплив російської культури на українську, національні цінності й традиції замінювали радянською обрядовістю, пропагували культ керівників КПРС і Радянської держави. Це особливо вплинуло на заідеологізовану тематику і політизовані образи багатьох повоєнних екслібрисів, якими комплектували фонди музеїв і бібліотек Києва та Львова, збірки чиновників і пересічних колекціонерів тоталітарної доби.

У час другої «радянзації» західних земель України у 1946 р. влада перевела І. Крип'якевича з «націоналістичного» Львова до Києва – надала йому посаду старшого наукового співробітника Інституту історії України АН УРСР, а від березня 1947 р. за сумісництвом – завідувача відділу стародруків Бібліотеки АН УРСР (нині – Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського), де за його участю влаштовано вісім книжкових виставок. Тоді ж почалася творча співпраця з Ю. Меженком, засновником УНІКу, а в 1944–1947 рр. – директором Бібліотеки АН УРСР [13; 62, с. 305–306]. Повернувшись короткочасно на посаду директора цієї бібліотеки,

Ю. Меженко намагався зробити її не тільки місцем зберігання книг і часописів, але й міждисциплінарним науково-освітнім центром. У «Наукових збірниках» бібліотеки планували друкувати «не лише дослідчі праці, але в рівній мірі публікації, рецензії та розгорнуті інформації про різні сторони з життя книгознавчих заходів та організацій»; тематика видання мала охоплювати бібліотекознавство, бібліографію, історію книги, техніку й мистецтво книги, різні форми книгопоширення, бібліофілію тощо [25, с. 461]. Планувалося, що його матеріали можуть мати або історичний, або методично-теоретичний, або практичний, або й просто інформаційний характер. Власне, на його прохання І. Крип'якевич підготував оригінальну статтю «Невикористане джерело до історії старої книги» [75, с. 62]. Однак наклад першого номера «Наукових збірників Бібліотеки АН УРСР» за 1946 р. влада відразу ж знищила [75, с. 468].

Під тиском суспільно-політичних обставин Ю. Меженко у 1949–1960-х рр. змушений був «емігрувати» до Ленінграда. Син львівського історика Роман Крип'якевич опублікував повоєнні листи Ю. Меженка до батька, які засвідчують, що І. Крип'якевич допомагав колезі розкрити книжкову Шевченкіану, а той підтримував його у «Федорівських» студіях, створенні «Федорівської комісії» [25, с. 459–470; 51]. Ю. Меженко опосередковано долучився до створення і діяльності 1949 р. Комісії з історії техніки АН УРСР, яка мала за участю І. Крип'якевича, С. Маслова і самого Ю. Меженка опікуватися виданням великого збірника документів, присвяченого Іванові Федорову [25, с. 462–464]. Інколи цю комісію Ю. Меженко називав «Федорівською». Як свідчить листування, Іван Крип'якевич палко підтримував проєкт, зазначивши необхідність публікації архівних документів про І. Федорова, укладання бібліографії федорівських друків, написання біографії першодрукаря, нарисів про його учнів та помічників, історій надмогильної плити І. Федорова у Львові. До видання пропонував залучити книгознавців не лише з України, але й з Росії та Білорусії [63, с. 446–448].

Особливо змістовним є листування І. Крип'якевича та київського мистецтвознавця і колекціонера Андрія В'юника, випускника Львівського інституту прикладного і декоративного мистецтва, дослідника творчості українських художників-екслібрістів, організатора декількох виставок екслібрисів [30–36].

Про суспільне зацікавлення книжковим мистецтвом та колекціонуванням екслібрисів – вітчизняних і закордонних – свідчать листи до І. Крип'якевича як спеціалістів-книгознавців, так і любителів-поціновувачів із різних куточків України [53; 64]. Мистецтво української книги, традиції книжкового знаку викликали захоплення й у закордонних адресатів львівського вченого, зокрема у Польщі [29]. Серед них виділимо знаного художника та організатора музею «Лемківщина» Л. Геца, якого історик добре знав у міжвоєнний період [37].

Висновки. Враховуючи цензуру в радянській Україні та в міжвоєнній авторитарній Польщі, респонденти уникали складних проблем – денаціоналізації владами українського культурного простору по обидва боки кордону, висвітлення політики більшовицької влади, яка блокувала бібліотечне будівництво і книжковий рух через націоналізацію, реквізицію та конфіскацію дореволюційних книгозбірень, впроваджувала жорстоку цензуру щодо бібліотечних фондів, чистки серед книжкових видань доби Української революції, репресувала національно-свідомих працівників.

Вважаємо, що спеціального розгляду потребує колекція екслібрисів І. Крип'якевича, яка зберігається в Інституті досліджень бібліотечних мистецьких ресурсів ЛННБ України В. Стефаніка. Актуальною є реконструкція та наукове впорядкування історико-краєзнавчої картотеки вченого (Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України), яка дасть змогу краще відтворити книжковий процес в Україні (на загальнонаціональному та локальному рівнях) у новітню добу.

Подані до публікації документи ще раз підтверджують, що українська інтелігенція навіть в умовах тоталітаризму прагнула примножувати національні культурні надбання, репрезентантами яких традиційно були книги, мистецько виконані книжкові знаки. Любов до друкованого рідного слова, традицій національного книжкового мистецтва об'єднувала українську інтелігенцію у бібліофільські структури в міжвоєнній Польщі, влада якої не толерувала національно-культурний розвиток національних меншин, насамперед українців. Не зважаючи на жорсткий ідеологічний контроль і постійний політичний тиск партійних і репресивних органів, частина інтелігенції УРСР прагнула утримувати в національному руслі книжковий рух, який не завжди мав владну організаційну підтримку.

Про це ще раз нагадують не лише офіційні документи органів влади й управління Польщі чи СРСР, але й спогади інтелектуалів, нерідко відредаговані цензорами, та вцілілий неопублікований епістолярій діячів освіти, культури і політики. Суперечливість радянської доби, ідеологічну різноманітність, зокрема провладну заангажованість окремих осіб, відображають і самі книжкові знаки, що були особливо популярними у XX столітті. Епістолярій львівського історика та його сучасників передає складність і суперечливість культурної пам'яті інтелігенції радянської доби, яка змушена була зображати історико-культурні традиції і досягнення українців під час іноземної займанщини, дотримуючись певних атрибутів та ідеологем сталінської і хрущовської епох. Російські науковці, з якими теж доводилося спілкуватися І. Крип'якевичу, здебільша розглядали український книжковий рух новітньої доби як складову радянської історії та культури.

У додатку подано епістолярій з архіву І. Крип'якевича – 22 документи: 20 листів до вченого, один – від нього, а також один – інформаційна довідка (за 1919–1966 рр.), згідно зі сучасним правописом та зі збереженням лексичних особливостей мови авторів. Скорочення розкриті за сучасними правописними нормами в квадратних дужках. Авторські виправлення та вставки спеціально не обумовлені, зазначені лише авторські підкреслення.

Документ № 1. Лист О. Кульчицької до І. Крип'якевича
6 грудня 1919 р.

Перемишль 6.12.19

Ласкавий Пане!

Сим листом хотіла б я нав'язати гарні спомини, яки лишились мені з Вашого побуту у нас в Пер[емишлі] – і з тих хвиль, де я могла поговорити про річі для мене інтересні і взагалі стрінулась з людиною до мистецтва не байдужою (то у нас до винятків належить).

І если в попередніх роках відчувалам потребу поділитись з думками – то тепер в цих страшних часах хочу уратуватись перед цілковитим розбитом – через віддання до якоїсь праці – яка б дала цілковите відірване від «небезпечних» думок.

Я взялась до приготувань до такої праці вже 1916 і мож з неї дещо бачилисьте. Се є ілюстрації – образки (дереворити) до української історії. Маю вже готових 10 (Княжа доба).

Хочу обговорити з Вами і чи можна би видати сі дереворити в праці альбомів – чи дати відбити клішами і друкувати а текст коротенько при тім також друкувати.

Одним словом – чи хотілибисьте Ласкавий Пане бути дорадником і подумати, чи мої праці варті і в який формі показати людям (в широкі маси).

Хотя й трудна тепер комунікація, як треба б приїхалабим до Львова – бо навит не смію просити Вас до себе.

Від 19-го буду мати більше часу.

Напишіть цілком щиро – чи ся праця Вам до вподоби.

Гарно здоровлю.

Олена Кульчицька.

[Наприкінці листа Іван Крип'якевич дописав: відп[овідь] 22 (ч[и]. 25) XII. [1]919].

ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп.

Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/17.

Арк. 18–19 зв. Оригінал, рукопис.

Документ № 2. Лист Я. Стешенка до І. Крип'якевича

28 серпня 1928 р.

Київ. 28.VIII.1928

Вельмишановний добродію,

Велике Вам спасибі за листа з 9.V, якого я своєчасно дістав. Не відпо-відав досі, бо все чекав від Вас додаткових відповідей про справу організації Українського Книгознавчого Т[оварист]ва у Львові. Дуже приємно було довідатися, що Ви взялися, спільно з М. Матчаком, за цю справу. Я переконаний тепер, що Ви розвяжете її успішно і Укр[аїнське] Книгозн[авче] Т[оварист]во буде таки засноване у Львові, та розпочне свою роботу з осені цього року на користь української культури та книги. Я гадаю, що і В. Дорошенко, і Ів[ан] Кревецький та й інші львівські (і взагалі галицькі) книгознавчі ряди підтримають Ваш почин. Я зі свого боку вже кілька разів їм писав про потребу цього Т[оварист]ва, саме у Львові – другій столиці українського книжкового життя: Що ж до сил, то у Львові безумовно не менше україн. книгознавців і книголюбів, ніж у Києві. Прошу Вас надалі інформувати мене про хід організації львівського Т[оварист]ва.

У кінці липня в Києві затверджено Українське Книгознавче Т[оварист]во при Академії Наук. До ініціативної групи війшли такі особи: С. Єфремов, В. Перетц, Ф. Ернст, Середа, М. Макаренко, С. Маслов, П. Попов, П. Потоцький, Г. Голосевич та ін. З жовтня розпочнемо регулярну роботу. Крім чергових засідань, Т[оварист]во гадає видавати свій неперіодичний орган і зорганізувати 1-шу Всеукраїнську Виставку Графічного

Мистецтва. Крім того я веду зараз переговори з ДВУ про видання ряду цікавих праць Т[оварист]ва (збірника присвяченого історії української книги в ХІХ–ХХ ст., збірника присвяченого сучасному українському графічному мистецтву (1917–1928 рр.), серії невеличких монографій про україн[ських] граверів і графіків і т. п.).

Дуже добре було би, аби наше Т[оварист]во спільно з львівським провадило би свою роботу над вивченням української книги. Цікаво знати, яка Ваша думка що-до організації львівського Т[оварист]ва, як філії київського? Одночасно з цим надсилаю Вам затверджений проект статуту нашого Т[оварист]ва.

Що-до Вашої статті про україн[ський] ex-libris то прошу мати на увазі, що ми завжди раді будемо її надрукувати в Києві, коли-би Вам цього не пощастило зробити у Львові.

Надсилаю Вам у цьому листі 3 пр[имірники] ex-libris'а С. Маслова (роб[оти] Кричевського), 2 пр[имірники] Ю. Меженка (роб[оти] Хіжинського), 1 пр[имірник] М. Левченка (роб[оти] Й. Фіало), 1 пр[имірник] Ф. Вовка (роботи його власної) та 1 пр[имірник] С. Єфремова (роб[оти] В. Кричевського). Надалі, збираючи укр[аїнський] ex-libris, буду завжди пам'ятати про Вас і незабаром надішлю Вам знову деякі укр[аїнські] книжкові знаки. Зі свого боку прошу Вас надіслати мені всі Ваші дублети укр. ex-libris'ів (хоча б і не художніх). Я збираю та цікавлюся ex-libris'ами роб. укр. мистців; ex-libris'ами українських бібліотек (територіяльно та поза Україною суших). Зокрема, як-що Ваша ласка, прошу від мого імені попросити П. Ковжуна надіслати мені через Вас, по 10 пр[имірників], книжкових знаків його роботи. До речі, чи не вийшла ще книжка присвячена ex-libris'у його роботи? Чи не змогли би Ви також роздобути мені кілька примірників ex-libris'у І. Борщака роботи Ів[ана] Мозолєвського.

Прошу, при нагоді, запитати у М. Голубця – чи дістав він мого листа? Готовий до послуг.

З правдивою пошаною
Яр[ослав] Стешенко.

ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп.
Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/28.
Арк. 1–2 зв. Оригінал, рукопис.

Документ № 3. Лист Я. Стешенка до І. Крип'якевича

28 жовтня 1928 р.

Київ. 28.Х. [1]928

Вельмишановний добродію,

Велике спасибі за листа з 16. Х. та надіслані 4 ex-libris'и роботи О. Кульчицької. По одному примірникові надісланих Вами книжкових

знаків я передав Відділові Письма та Друку Лаврського Музею, а решту дозволив собі залишити у себе, бо по-перше у Києві нема більше громадських установ, що збирали-би ex-libris, а по-друге я сам, власне, збираю ex-libris'и для того, щоби згодом їх передати до майбутнього Українського Музею Книги.

Прошу й надалі надсилати в обмінному порядку українські ex-libris'и, якими я дуже цікавлюся. Якщо можна, то прошу надіслати мені ще по кілька примірників ex-libris'ів О. Кульчицької, а також роздобути мені книжкові знаки роботи П. Ковжуна. Чи не змогли-би Ви дістати для мене ще також ex-libris'и : В. Старосольського (Львів), Ю. Липи (Львів) та І. Борщака (Париж).

Надсилаю Вам одночасно знову кілька книжкових знаків, а саме: 2 пр[имірники] С. Л. Дроздова (роботи П. Грановського), 2 пр[имірники] С. Л. Дроздова-Мишковського, 2 пр[имірники] Бібліотеки Музею м. Біла Церква (роботи П. Грановського), 3 пр[имірники] М. Левченка (роботи Й. Й. Фіало), 1 пр[имірник] М. V. [М. Волківського] (дереворит роботи О. Сахновської), 1 пр[имірник] Ю. Сірого (дереворит Ю. Вовка).

Хто ще крім Вас збирає українські книжкові знаки в Галичині та закордоном?

Дуже обрадувала мене Ваша приємна звістка про те, що справа Українського Бібліотечного Т[оварист]ва у Львові стоїть вже на цілком реальному ґрунті. Бажаю Вашому Т[оварист]ву найбуйнішого розвитку. Цікаво знати, хто ввійшов до ініціативної групи Т[оварист]ва?

Якщо Вам пощастить приїхати до Києва, то обов'язково прошу навідатися до мене, а крім того дуже хтілося-би заслухати яку-небудь Вашу доповідь на бібліотечну тему в нашому Т[оварист]ві (дійсним членом якого Вас обрано). Чи не змогли-би Ви, наприклад, зробити інформаційну доповідь про українське книжкове життя в Західній Україні та закордоном за 1914–1928 рр.?

Готовий до послуг. З правдивою пошаною Яр[ослав] Стешенко
Р. S. Яка адреса О. Кульчицької?

ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп.
Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/28.
Арк. 3–4. Оригінал, рукопис.

Документ № 4. Лист Я. Стешенка до І. Крип'якевича

10 листопада 1928 р.

Київ. 10.XI.[1]928

Вельмишановний добродію,

Звертаюся до Вас з великим проханням надіслати мені зворотною поштою реєстр (з адресами) відомих Вам західно-українських і закордонних

українських митців, що працюють в галузі (дереворит, офорт, лінолеми, автолітографія і т. н.), а також, номер 12–14 «Шляхів» (в обмін на бажані тутешні видання, або на тимчасове користування), де було розміщено Вашу статтю про творчість Кульчицької. Крім того хотів би знати, які Вам відомі замітки та статті в галицькій і закордонній пресі, присвячені українській гравюрі?

Всі ці відомості потрібно мати для доповіді і статті про сучасну українську гравюру, що саме зараз готує для нашого Т[оварист]ва проф[есор] Ф. Л. Ернст.

Посилаю, при нагоді, ще два українські ex-libris'и: Ф. Ернеста (дереворит роб[оти] Л. Хіжинського) та С. Сільванського – відомого херсонського книголюбця. Чи дістали Ви мого попереднього листа та кілька книжкових знаків? Як посовується справа з львівським бібліологічним Т[овариств]ом?

Вибачте, що турбую Вас своїми листами.

Готовий до послуг.

З пошаною Яр[ослав] Стещенко

Р. С. Чи цікавлять Вас російські та білоруські ex-libris'и?

ЛННБ України ім. В. Стефаніка. Від. рукоп.
Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/28.
Арк. 5–6. Оригінал, рукопис.

**Документ № 5. Лист Я. Стеценка до І. Крип'якевича
19 грудня 1928 р.**

Київ. 19.XII.[1]928

Вельмишановний добродію,

Вашого листа з 14. XI та сім ex-libris'ів я дістав. Велике Вам спасибі за все це. Прошу надалі, при нагоді, збирати для мене книжкові знаки та бібліотечні печатки (відтиски). Хтілосяби мати ще по кілька прим[ірників] ex-libris'ів роб[оти] О. Кульчицької, а також В. Старосольського, Лл[ька] Борщака та Ю. Липи.

Надсилаю Вам одночасно 1 пр. свого нового книжкового знаку (грав. на дереві А. Усачова) і 2 пр[имірники] І. Чикаленко (роботи К. Волошина). Згодом надішлю Вам знову ряд укр[аїнських] і російських ex-libris'ів.

З української літератури, присвяченої книжковому знакові, мені відома лише стаття В. Совонька – «Україн[ський] Книжк[овий] знак» в «Бібліологічних Вістях» за 1927 р. (№ 4-й) та книга В. Сільванського «Провинциальные книжные знаки» (Херсон, 1927).

Українське Бібліотечне Т[оварист]во в Києві вже розпочало свою регулярну діяльність. До Ради Т[оварист]ва обрано таких осіб: В. М. Перетца (головою), С. І. Маслова та А. Ф. Середу (заступник голови), М. М. Іванченко (секретарем), Ф. Л. Ернеста, М. О. Макаренка, М. К. Зерова,

П. М. Попова, О. І. Усачова та мене (членами Ради). До Ревізійної Комісії вийшли: В. Н. Вейсблат, І. М. Плещинський та С. Г. Титаренко.

План діяльності ми намалювали доволі широкий. Окрім чергових засідань, з доповідями на теми історії, мистецтва, техніки, економіки книги і т. п., а також виставок зв'язаних з ними, маємо на увазі: 1) сприяти заснованню в Києві Музею Книги, розробивши його докладний проект і збираючи для Музею відповідні матеріали, 2) скласти укр[аїнський] термінологічний словник книжкової промисловости, 3) скласти україн. відділ для «Енциклопедії Книгознавства», що має друкуватися в Москві, 4) організувати, спільно з іншими заінтересованими організаціями та установами, Першу Всеукраїнську Виставку Графічного Мистецтва і 5) видати, коштом Державного Видавництва, для піднесення якості україн[ської] видавничої продукції – серію вибраних творів українського письменства в мистецькому оформленні та з ілюстраціями видатніших митців. Щодо видавничої діяльності, то ми гадаємо, окрім пам'яток про окремі засідання та Записок Т[овариств], надрукувати збірник присвячений сучасній укр[аїнській] графіці (кошти Д[ержавного] В[идавництва] У[країни]) і серію невеличких монографій про окремих українських граверів і графіків з найдавніших часів (коштом в-ва «Сяйво»). Надалі, як-що дозволять матеріальні можливості, розпочнемо справу з «Матеріалами до історії української книги».

Що чувати з Вашим Т[овариством]? Чи ще й досі воно не затверджено?

Дуже приємно, що Ви погоджуєтесь зробити у нас доповідь про український ex-libris, яка нас надзвичайно цікавить. Добре було би, якби Ви привезли Вашу збірку книжкових знаків, бо, з'єднавши з нашими збірками, можна буде організувати підчас доповіді відповідну виставку.

Хтілося б мені знати, чи погодитесь Ви принципово дати спільно з М. М. Іванченком (який також працює над вивченням книжк[ового] знаку) статтю про сучасний укр[аїнський] ex-libris для вищезгаданого збірника присвяченого укр[аїнській] графіці.

Крім того бажано знати, хто-б, на Вашу думку, зміг написати для серії невеличких монографій про укр[аїнських] графіків, невеличкі книжечки про Н. Зубрицького та Ол[ену] Кульчицьку? Може Ви взяли би за цю справу?

З правдивою пошаною Ваш Яр[ослав] Стешенко

Р. С. Якщо Ви зустрічаєтесь з М. Б. Голубцем, то прошу запитати його, чи можу я мати надію дістати коли-небудь відповідь на свої листи до нього?

ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп.
Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/28.
Арк. 7–8 зв. Оригінал, рукопис.

Документ № 6. Лист Я. Стешенка до І. Крип'якевича
5 березня 1931 р.

Київ, 5.III.[1]931.

Вельмишановний Іване Петровичу,

Ваш лист з 15. I та 35 пр[имірників] ex-libris'ів я одержав. Велике спасибі, прошу й надалі надсилати мені книжкові знаки в обмінному порядку. Мене цікавлять ex-libris'и не лише суто-українські, але також і територіально західньо-українські (отже польські й єврейські). Чи не можна було би дістати повний комплект ex-libris'ів роботи таких митців: Гординського, Ковжуна, Левицької та Холодного.

Ex-librisи, які я Вам надіслав минулого разу, належать таким митцям: 1–3) А. Dmatrieff'a, Н. Зеленский та М. Макаренка – О. Сахновській (дереворити), 4) Д. Ревуцького – В. Г. Кричевському (цинкогр[аф]), 5) мій – Хіжинському (дереворит), 6) Оцуа та Репніна – невідомим.

Одночасно надсилаю кілька нових! 1–4) В. Лукника (Ставрополь, невідомого автора), 5–8) Г. Колцуняка, Р. Костащука та П. Аргиновича (Київ, лінорит, робота Г. Колцуняка).

Чи не змогли-би Ви мені надіслати в обмін на бажані тутешні видання такі книги: 1) працю Wittig [Wittig Wiktor] про польський ex-libris та взагалі комплект польської літератури про книжкові знаки, 2) три примірники відбитки І[вана] Крушельницького про ex-libris, 3) Vrtel-Wierczyński. Bibliogr[afia]: jej istota, przedmiot i początek (Lwów, 1930, Archiwum Tow[arzystwa] nauk[kowego] we Lwowie. Dział I, T. 2, zes. 1), 4) "Prace se[k]-c[ji] sztuki i kultury". T. I, zes. III (Lwów, 1929, Tow[arzystwo] naukowe), 5) всі випуски (окрім 4-го). Бібліографії польської книгознавчої літератури В. Віслоцького. Особливо хтілося-би мати цю останню працю. Я писав кілька разів до автора, але на жаль не дістав жодної відповіді.

Напишіть мені будь ласка скільки вийшло всього томів польської бібліографії Естрайхера? Чи можна її зараз придбати й скільки це може коштувати?

Чи має друкуватися «Галицький Бібліофіл?»

Всього найкращого. З пошаною.

Яр[ослав] Стешенко.

ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп.
Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр.314/28.
Арк. 11 зв. Оригінал, рукопис.

Документ № 7. Лист М. Іванченка до І. Крип'якевича
12 березня 1929 р.

Шановний пане професоре, вибачте будь ласка, що до цього часу я не подякував Вас за exlibris'и. Все чекав в друкарні свого, який й посилаю,

користуючись нагодою. На жаль, і зараз не можу докладно Вам написати. Скільки було неприємностей та турбот, що *[нерозбірливо]*...й не в силах був взятися за перо й написати Вам. Незабаром напишу Вам докладніше і надішлю Вам деякі свої дублети (Вовка, Дроздова, Маслова), якщо у Вас їх ще нема. Всього Вам доброго і дуже прошу ще раз вибачити мене.

З глибокою пошаною до Вас М. Іванченко.

12 / III 1929

ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп.
Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/16.
Арк. 1. Оригінал, рукопис.

**Документ № 8. Лист Івана Шпитковського до І. Крип'якевича
5 серпня 1929 р.**

Перемишль 5/8 1929.

Високоповажаний пане Доктор. Дорогий Пане Товаришу!

Сподіваючися, що Ви, Пане Доктор, вже вернули з нашої Столиці – Києва, спішу зложити Вам найсердечніші бажання з нагоди Воскресення Христового, як рівнож для Цілої Вашої вельми Шановної сім'ї.

При тім присилаю Вам ще кілька екслібрисів від нашої Дорогої Ар-тистки-Малярки, Олени Кульчицької, гербу Сас. Інші дуже поволі роблять ек[слібриси]. Чи увірити буде те, що пр[иміром] Заряд Укр[аїнсько-го] Інститута для Дівчат та Його гімназію просив вже з 5 разів – дотепер не дали.

Заряд бібл[іотеки] Петра Могили каже, що немає лише до деяких ін-ших осіб, що влучили свою бібліотеку в Бібл[іотеку] П[ублічну] М[іста], як пр[офесора] Д[окто]р[а] Коса... Мають з книжок кілька штук вилучи-ти (проф. Заяць). Проф[есор] Загайкевич, що завідує бібл[іотекою] Укр[аїнської] Держ[авної] гімназії, впевняє мене, що вже Вам зі своєї біб-л[іотеки] такий екслібрис та друки Вислав.

Я дуже цікавий, як випала Ваша візита в Київ, як виглядає наш Стар-рий Товариш? Що говорив? Які має пляни що до галицьких видавництв у *[нерозбірливо]*... в А[кадемії] Н[аук] N. та у нас. Чи казали Ви кому про те, про що я Вас просив?

При сій нагоді, як будете мати час, після Свят, розвідайтеся ласкаво, чи моя стаття про «Пісні про попів» варта що, чи не пішли, але не до За-писок 150, то може до Збірника М. [має бути В.] Гнатюку. – Я був ви-падково у Львові на другий день після Вашого Виїзду, але не міг розві-дати, бо проф[есора] Студ[инського] не було, а в канцелярії Т[оварист]ва не могли нічого сказати. – Моя робітка про Шепт[ицьких] піде зі деяки-ми змінами в Ювил[ейне] видання Нац[іонального] Музею.

Вибачте дуже, що вам, Пане Доктор, клопочу голову та все Вас так не покою!

Великодні побажання, здоров'я Вас Щиро І. Шпитковський.

ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп.

Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/33.

Арк. 1–2. Оригінал, рукопис.

**Документ № 9. Лист С. Сірополка до І. Крип'якевича
4 квітня 1930 р.**

1930. 4 IV.

Високоповажний пане професоре!

Від П. Ковжуна дознався я, що збірка укр[аїнських] exlibris'ів, яка експонується на Всеслов'янс[ькій] виставці у Львові, належить Вам. Тому, що ця ж виставка потім перенесеться до Праги, виникла в Управі Укр[аїнського] т[овариств]ва прихильників книги в Празі думка взяти на себе організацію укр[аїнського] відділу – в надії, що Ви не відмовите переслати свою збірку нашому Товариству. Від імени Управи названого Т[овариств]ва й дозволяю собі звернутися до Вас, пане професоре, з ласкавим проханням переслати свою збірку укр[аїнських] exlibris'ів до Праги і на ім'я Т[овариств]ва, яке бере на себе обов'язок повернути Вам збірку після виставки в повній цілості.

Подаю до Вашого відома, що маю такі exlibris'и (отже не треба їх надсилати):

- 1) exlibris Ю. Сірого – роб[оти] Ю. Вовка
- 2) – // – І. Чикаленка – // – К. Волошина;
- 3) – // – В. Дорошенка – // – П. Ковжуна;
- 4) – // – С. Єфремова – // – В. Кричевського;
- 5) – // – С. Маслоva – // – – // –
- 6) – // – Я. Стешенка – // – – // –
- 7) – // – його ж – // – О. Кульчицької;
- 8) – // – Укр[аїнська] випозич[альня] книжок
– // – В. Січинського;
- 9) – // – М. Іванченка – // – Й. Фіало;
- 10) – // – Я. Стешенка – // – – // –
- 11) Г. Тисяченко – // – – // – [псевдонім:
Григорія Дмитровича Саливона) – книгознавець,
видавець і популяризатор української книги,
автор бібліографічних статей, краснавець]
- 12) С. Сірополка – // – Петруся Холодного;
- 13) Настусі Холодної.....– // –.....– // –
- 14) Ю. Липи....– // –.....– // –

Управа Т[оварист]ва буде Вам щиро вдячна, як що знайдете можливим задовольнити її прохання.

Бажаю Вам всього доброго.

З правдивою до Вас пошаною.

4/ IV 30 р.

Ст. Сірополко

Praha VIII, č. 1315.

ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп.
Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/26.
Арк. 1–2. Оригінал, рукопис.

Документ № 10. Довідка інформаційного комітету «Гуртка українських екслібрістів», яку І. Крип'якевич надсилав колегам 25 січня 1931 р.

Гурток українських екслібрістів

Назва: Гурток українських екслібрістів

Осідок: Львів

Члени: 1) збирачі екслібрісів;

2) мистці-екслібрісти;

3) власники екслібрісів.

Завдання: поширити екслібріс такими способами:

а) сходини з доповідями;

б) виставки;

г) пропаганда в пресі;

д) періодичні і неперіодичні видання;

е) власні збірки, обмін екслібрісами.

Гурток засновано 24 січня 1931 р.

Ініціативний Комітет: Ковжун, Крипякевич, І. Крушельницький.

Зголошую мій [адрес] Микола Голубець. 25/ I. [1]931. (рукопис)

ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп.
Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/40.
Арк. 2. Оригінал, машинопис, рукопис.

Документ № 11. Дарчий лист І. Крип'якевича про передачу власної збірки екслібрісів Музею НТШ

14 листопада 1935 р.

Передаю Музеєві НТШ мою збірку екслібрісів з проханням:

1) впорядкувати її (найкраще за прізвищами мистців, – а як це неможливе то іменем власників);

2) доповнювати новими екслібрісами, яких є дуже багато, щоб збірки Музею стали централею досвіду над укр[аїнським] екслібрісом;

3) бажано було б переліпити екслібриси на білий або сірий картон більшої величини і взагалі надати збірці естетичний вигляд.

Львів, 14.XI.1935. І. Крип'якевич

ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп.
Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/40.
Арк. 4. Оригінал, рукопис.

Документ № 12. Лист А. В'юника до І. Крип'якевича

21 квітня 1960 р.

Доброго здоров'я. Вельмишановний Іване Петровичу.

Одержав Вашого листа і дві брошури. Дякую. З ними уже знайомляться наші працівники: Таранушенко [С. А.], Юрченко, Мусієнко. Покажу ще Середі, він також цікавиться і книжковими знаками і літографією. Між іншим, він попросив у мене Вашу адресу хоче Вам надіслати свій екслібрис і декілька видавничих марок. У свій час він виконав їх чимало.

Ваші екслібриси доповнили мою збірку як-раз такими, яких у мене не достачало. Дуже дякую. Про книжку Сільванського я робив розвідку. Покищо нічого не чути. Як дістану, відразу надішлю, або привезу. Я буду в травні місяці там у Ваших краях.

А поки що надсилаю Вам дві марки і екслібрис Довгаля.

Про збірку Стешенка поки що нічого не відомо. Розвідку робимо.

Дещо про Фіало Й. Й.

Він працював в Києві секретарем Академіка Кримського. Крім того виконував різні кресленики для Видавництва Академії Наук. Ото він тоді зробив exlibris M. Levchenko.

Будьте здорові. Андрій В'юник

21 квітня 1960 (*черв. олів.*)

Підкреслення червоним олівцем та фіолетовим чорнилом.

ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп.
Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/14.
Арк. 2–3. Оригінал, рукопис.

Документ № 13. Лист А. В'юника до І. Крип'якевича

16 травня 1960 р.

[V 1960]

Доброго здоров'я.

Шановний Іване Петровичу!

Надсилаю Вам деякі відомості про видавничі марки та бібліотечні печатки, збірки кабінету образотворчих мистецтв публічної бібліотеки УРСР.

Будьте здорові, з повагою А. В'юник

ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп.
Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/14.
Арк. 4. Оригінал, рукопис.

Документ № 14. Лист А. В'юника до І. Крип'якевича

9 червня 1962 р.

Шановний Іване Петровичу.

Хочу повідомити Вас про те, що 18 червня ц. р. друзі будуть відзначати 70-річчя з дня народження Юрія Олексійовича Меженка. Ви його, мабуть, добре знаєте. Він зараз живе у Києві. Його адреса: Київ, 28. Велико-Китайська, 103, кв. 45.

Може Ви йому надішлете якесь поздоровлення, він буде радий.

По друге, я подав до журналу «Україна», статтю про Український екслібрис (4 сторінки машинопису і 12 ілюстрацій). Говорять редактори, що буде надруковано.

Будьте здорові.

Андрій В'юник

9.VI.62.

ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп.
Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/14.
Арк. 5–6. Оригінал, рукопис.

Документ № 15. Лист А. В'юника до І. Крип'якевича

8 листопада 1963 р.

Доброго здоров'я. Шановний Іване Петровичу!

Наступив час організації виставки Українського екслібрису. Спочатку мені пропонували в Спілці художників УРСР, підготувати виставку лише радянського періоду. Я відібрав твори, склав каталог, написав вступну статтю. Тепер мені пропонують додати і дорадянський період. Щоб зробити загальну виставку. Зараз складаю каталог загальний і збираю матеріал.

Прошу Вас, якщо зможете, вислати або передати кимсь, ті екслібриси яких у мене немає, і тут у Києві нічого я не можу роздобути.

Називаю їх згідно Вашого списку:

Богатенко Яків О.

1) Богатенко Я. О.

Волошин І. К.

1) Чикаленко І. К.

Іванець Іван

1) Іванець Роман

2) Левитський Дмитро

Леви[ць]ий

3) Старосольський В.

4) Фейгль Людовик

Колцуняк Гнат

1) Артимович П. К. (закреслено)

2) Колцуняк Г. К. (закреслено)

3) Косташук Василь

Крушельницький Іван

1) Крушельницька Галя

2) ————“———Ларіса

3) Крушельницький Іван

Кравченко Олексій

1) Кравченко Ксенія

2) ————”———Олексій

3) Павловський Борис

4) Фалілеєв В. Л.

Кульчицька Олена

1) Бордун Н. М.

2) Воєвідка Кость(закреслено)

3) Чичилович Тимочко

4) Шпитковський Д. Ю.

Левицька Я.

1) Безіменний

Левицька Софія

1) Безіменний

Лешенко М.

1) Щастний Леонід

Макаренко М.

1)Лихачов Микола Петр.

Мартинюк П.

1) Лапина В. Н.

2) Селюк Г. С.

Масютин Василь Мик.

1) Гінзбург Михайло Іл.

2) Енштейн Герман В.

3) Масютин Василь Мик.

4) Масютина Валент.

5) Павловський Борис

6) Сидоров Олексій Ол.

Мей Б.

1) Руданський Я.

Менькіцький Рудольф

(Де кілька з українською тематикою)

Нарбут Георгій

1) Значко Яворська К.

2) Гербавий відділ Департаменту геральдії

3) Лукомський (закреслено)

Омельченко Петро

1) Безіменний

2) А. Шульгіна

3) Дереш Ірина

4) Дереш Петро

5) Ковжун Олег

6) Крушельницький Антін

7) Луцький Мирон

8) Стефанович Анна.

Сахновська Олена

1) Авдієва Ірина

2) Волковський М.

3) Давидова Ірина

4) Дмитрієв Олекса (закреслено)

5) Зелінська Ніна

6) Король Павло

7) Паволоцький Леонід

8) Седляр Василь

9) Синчевська Г.

10) Стешенко Ярослав.

Силін А.

1) Сильванський С. А.

2) Сакранович О. І.

Смольський Григорій

1) Лопушинський Волод. К.

2) Смольський Григорій

Сосенко Модест

1) Церковний музей

Фіголь Данило

1) Проців К.

2) Слоневський К.

3) Фіголь Тая

Харків Олекса

1) Братків Мечислав (Правильно прізви. Бартків М.)

- 2) Го[ней] Дионісій
- 3) Марковський Микола
- 4) Сілецький Осип
- 5) Цурковський Маріан
- Хижинський Леонід

- 1) Архів давніх актів. Київ.
- 2) Лукомський В. К.
- 3) Клепіков. С. А.
- 4) Морчилевський І.
- 5) Стешенко Ярослав

Титаренко С. К. [закреслено]

Крім цих екслібрисів я хотів би одержати від Вас і деяку літературу про український екслібрис. Щоб її виставити в габлотах.

Все це після виставки я Вам поверну в цілості, але не знаю яким способом Ви мені це зможете передати?

Хотілосьби виставити ще пару суперекслібрисів, але в Києві їх немає. Ще пошукаю по бібліотеках.

Отже я чекаю на Вашу відповідь.

Будьте здорові.

Анд[рій]. В'юник. 8.11.63.

ЛННБ України ім. В. Стефаніка. Від. рукоп.
Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/14.
Арк. 7–8 зв. Оригінал, рукопис.

Документ № 16. Лист А. В'юника до І. Крип'якевича

20 грудня 1965 р.

Доброго здоров'я, шановний Іване Петровичу!

Поздоровляю Вас з наступаючим новим 1966 роком, і бажаю всього найкращого!

Листа Вашого одержав і тисячу раз перепрошую за мою неуважність.

Але, повірте, я про Вас ніколи не забуваю, лише поштою я не люблю нічого посилати. Воні багато, та і псується.

Набагато приємніше, коли побачися, поговорити.

У вересні місяці я й був у Львові і захватив був для Вас чимало екслібрисів-дублетів, і ті що у Вас позичав. Але ми з Володею Ольхом'яком пішли в гори, і так не зміг до Вас завітати. Так все це і лежить у Володі. У січні слідуючого року буду знову у Львові і тоді вже зайду до Вас обов'язково і занесу вам все, що винен і що не винен.

Відносно дальших планів. Мені замовило видавництво «Мистецтво» книгу «Український радянський книжковий знак». 14 дрк. аркушів, на 1967 рік.

Зараз я закінчив невеличку монографію про Гебус-Баранецьку, здав до друку і приступаю до підготовки про екслібріс радянського періоду. Думаємо дати штук 350–400 репродукцій.

Загальну ж історію Українського кн[ижкового] знаку, очевидно, ще рано готувати. І за браком повного матеріалу і з інших причин. Зроблю поки-що те що можна. В цій же книзі крім загальних відомостей, я маю дати повний каталог починаючи з 1918 і до 1965 року з короткими відомостями про художників. Отже до ювілею 50-ти річчя радянської влади на Україні видано цю книгу, а на далі треба буде вже готувати більш повну історію.

Оце поки що і все. Будьте Здоровенькі

Ваш А. В'юник

20.XII.65 р.

Р. S. Привіт Вам і поздоровлення від Юрченка!

ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп.

Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/14.

Арк. 10–11 зв. Оригінал, рукопис.

Документ № 17. Лист А. В'юника до І. Крип'якевича

12 січня 1966 р.

Доброго Здоров'я.

Шановний Іване Петровичу!

Одержав, я Вашого листа і гроші за каталоги. Дякую. До тієї Храбрової ще не ходив. Піду. Деся в числах 20-х цього місяця буду у Львові з фотографом. Зайду обов'язково, до Вас. Поговоримо.

А поки що Будьте Здорові. Ваш А. В'юник

12.1.66 р.

ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп.

Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/14.

Арк. 12. Оригінал, рукопис.

Документ № 18. Лист А. В'юника до І. Крип'якевича

23 червня 1966 р.

Доброго Здоров'я.

Шановний Іване Петровичу!

Поздоровляю Вас з славним восьмидесятиліттям і бажаю всіх благ у житті і творчості. А разом з тим посилаю два ювілейних екслібріси: перший «І. К.» – виконав молодий Київський художник Василь Перевальський, а другий (з Данилом Галицьким) виконав Костянтин Козловський. Обидві гравюри по дереві.

Іще раз Будьте Здорові!
Андрій В'юник
23.VI.66.

ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп.
Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/14.
Арк. 14. Оригінал, рукопис.

Документ № 19. Лист М. Войцеховського до І. Крип'якевича
22 вересня 1963 р.
Mgr Wojciechowski
POLSKA
Zabrze I, ul. Gołębia 29

Забже, 22.IX.1963.

Гражданин Иван Крипякевич
Имею честь послать Вам несколько книжных знаков, прошу об обмен.
Запишите, прошу, фамилию автора, графическую технику и год исполнения.
Я собираю славянские экслибрисы.

М. Войцеховски.
Польска-Забже, Голембя 29.

У конверті з листом додано 17 екслібрисів.

ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп.
Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/13.
Арк. 1. Оригінал, рукопис, машинопис.

Документ № 20. Лист Б. Лєвиха до І. Крип'якевича
7 квітня 1965 р.

Уважаемый Иван Петрович!

Посылаю Вам в презент несколько разных книжных знаков. Надеюсь в дальнейшем иметь с Вами контакт в деле коллекц[ии] экслибрисов. Возможно, что у Вас будут какие-либо дублеты. Меня интересует так же старая литература по книжн[ым] знакам, но это между прочим пишу, так как знаю, что это труд[ная] проблема. Буду рад получить от Вас письмо. Меня интересуют книжные знаки работы Юдовина, книжн[ый] знак работы Рихарда Кальо из Таллина (Richardo Kaljo) сделанный для Heino Kersnaaamat (девушка читающая книгу на ковре). Так же интересуюсь старыми (до 1920 г.) иностранными экслибрисами.

Пишите что интересует Вас.
Постараюсь достать. Жду.

Будьте здоровы.
С уважением

Б. Левых (Підпис-автограф)

7. IV/ 1965 / Одесса

У конверті з листом додано 16 екслібрисів.

ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп.
Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/18.
Арк. 1. Оригінал, рукопис.

Документ № 21. Лист Л. Геца до І. Крип'якевича

14 березня 1966 р.

Краків, 14.III.1966
Реторика 24/4.

Вельмишановний Пане Професоре!

Відповідаю по черзі:

1. Бутович Микола, Рідж Філд, Н. Дж., помер.
2. Глушенко Микола, живе здається в Києві.
3. Гординський Святослав, Верона, Н. Дж.,
4. Іванець Іван, помер десь на Україні.
5. Колцуняк Гнат, не знаю.
6. Кравченко Олексій, не знаю.
7. Кричевський Василь, ст. помер 1872–1952
Венецула
8. Кричевський Василь В. (мол.), пало Алто. Каліф.
9. Левицька Софія, не знаю.
10. Лісовський Роберт, помер, здається в Чехах?.
11. Масюник Василь, помер, в Німеччині (Берлін?)
12. Нечитайло-Андрієнко, не знаю.
13. Осінчук Михайло, Нью Йорк.
14. Судомора Охрім, не знаю.
15. Харків Олекса, не живе, забитий в Стрию.
16. Холодний Петро, син, Йонкерс, Н. Й.

Чи виконували вони екслібриси за кордоном не знаю. У Львові п. Терлецька, жінка аптекаря, збирала ехлібр. В Польщі робить Тирс Венгринович, Краків, Fric. Majja / 28 с./ 33. Своїх посилаю два (фотокопії) ориг[інал] в Римі. Про Сосенка не знаю. Мало маю вісток про заграницю. Якщо здобуду – пішлю. Чи дістали мого листа?

З привітом Лев Гец.

ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп.
Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/15.
Арк. 1. Оригінал, рукопис.

Документ № 22. Лист К. Шумського до І. Крип'якевича

14 липня 1966 р.

14.VII.66. Київ

Шановний Іване Петровичу!

Даруйте, що звертаюсь до Вас, хоч і особисто не знайомий.

Знаю, що збираєте книжкові знаки, і вже давно.

По спеціальності я фельдшер, працюю на здравпункті взуттєвої фабрики, дуже люблю малу графіку, збираю також *Ex libris*'и їх у мене понад 2 тис. В минулому році, я влаштував виставку книжкових знаків С. Гебус-Баранецької у себе на фабриці в лен[інському] кутку. Посилаю Вам свої книжкові знаки, думаю що відповісте взаємно. Посилаю також на пам'ять дві свої статті по історії мед. обслуговування на Україні, що були надруковані в Московському журналі «Фельдшер и Акушерка».

Хоч мені трудно писати по російськи, але *Volens – Nolens* на Україні не має спеціального медичного журналу для середнього медичного персоналу.

Щиро прихильний Кость Шумський.

ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп.

Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/34.

Арк. 1. Оригінал, рукопис.

1. Биковський Л. У службах українській книжці / упоряд.: Л. Р. Винар, Я. Д. Ісаєвич. Львів ; Нью-Йорк, 1997. 328 с.

2. Бібліографічна комісія Наукового товариства ім. Шевченка у Львові (1909–1939): напрями діяльності та постаті : зб. наук. праць / за ред. Л. І. Ільницької. Львів, 2010. 496 с.

3. Білокінь С. Видатний український бібліограф Ярослав Стешенко, 1904–1939. *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського*. Київ, 1999. Вип. 2. С. 53–64.

4. Грицак Є. З історії книжкового руху на Великій Україні (1917–1922). Відб. з «Літературно-наукового вістника», 1923, кн. IX/X. Львів : Накладом автора. З друкарні Наукового Товариства імені Шевченка, 1923. 20 с.

5. Гуменюк М. Біля джерел української бібліографії. Київ : Наук. думка, 1991. 150 с.

6. Дашкевич Я. «Бібліологічні вісті» – ідеї та люди. *Книжник*. 1992. № 1. С. 23–25.

7. Дорошенко Д. Огляд української історіографії. Прага : Наклад Укр. ун-ту в Празі. Друком державної друкарні в Празі, 1923. 221 с.

8. Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Бібліотечна справа в Україні в XX столітті. Київ, 2009. 530 с.

9. Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. 1918–1941. Київ, 1998. 336 с.
10. Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (1941–1964). Київ, 2003. 360 с.
11. Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. 1965–1991. Київ, 2008. 374 с.
12. Екслібріс : збірник асоціації незалежних українських мистців / за ред. П. Ковжуна ; Асоціація незалежних українських мистців. Львів : Ізмарагд, 1932. Вип. 1. 48 с.
13. Ісаєвич Я. Д. Крип'якевич Іван Петрович. *Енциклопедія Сучасної України*. Київ, 2014. Т. 15 : Кот–Куз. С. 482–483.
14. Ісаєвич Я. Українське книговидання: витоки, розвиток, проблеми. Львів : Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича НАН України, 2002. 520 с.
15. Ківшар Т. Український книжковий рух як історичне явище (1917–1923 рр.). Київ : Логос, 1996. 344 с.
16. Ковальчук Г. І. Доля репресованих директорів Всенародної бібліотеки України у 20–30-х роках. *Рукописна та книжкова спадщина України*. Київ, 1998. Вип. 4. С. 3–21.
17. Ковальчук Г. І. Книгознавство. *Українська бібліотечна енциклопедія*. URL: ube.nlu.org.ua/article/Книгознавство
18. Ковальчук Г. І. Книжкові пам'ятки (рідкісні та цінні книжки) в бібліотечних фондах. Київ : НБУВ, 2004. С. 573.
19. Крип'якевич І. До історії львівської гравюри в XVII в. *Бібліологічні вісті*. 1927. № 1 (14). С. 80–83.
20. Крип'якевич І. Екслібріс на Україні в XVII–XVIII вв. *Стара Україна : часопис історії і культури*. 1925. Ч. 1/2. С. 17–18.
21. Крип'якевич І. Львівські бібліотечні знаки. *Науково-інформаційний бюлетень Архівного управління УРСР*. 1963. № 2. С. 7–10.
22. Крип'якевич І. Причинки до словника українських граверів. *Бібліологічні вісті*. 1926. № 4 (13). С. 22–25.
23. Крип'якевич І. Спогади (Автобіографія). *Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність* : зб. наук. праць / відп. ред. Я. Ісаєвич. Львів, 2001. Вип. 8 : Іван Крип'якевич у родинній традиції, науці, суспільстві. С. 77–140.
24. Крип'якевич І. Український екслібріс XIII ст. (Каталог). *Українська книга*. 1937. № IV–V. С. 110–111.
25. Крип'якевич Р. Листи Юрія Меженка до Івана Крип'якевича. *Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність* : зб. наук. праць / відп. ред. Я. Ісаєвич. Львів, 2001. Вип. 8 : Іван Крип'якевич у родинній традиції, науці, суспільстві. С. 459–470.
26. Купчинська Л. Український книжковий знак як об'єкт наукового дослідження. *Український книжковий знак XIX–XX століть* : каталог

колекції Степана Давимуки : у 3 т. / НАН України, ЛННБ України ім. В. Стефаника ; упоряд. і авт. вступ. част. Л. Купчинська ; наук. ред. Л. Сніцарчук. Львів : Априорі, 2017. Т. 1 : А–Д. С. 17–220.

27. Листи Юрія Меженка до львів'ян (1923–1969) / авт.-упоряд. М. Вальо. Львів, 2002. 324 с., іл.

28. Листування (II). [Матеріали про екслібриси]. Артюхова А. В. Лист до Крип'якевича І. П. від 10 січня 1930 р., Київ // ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп. Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/11. Арк. 3–4.

29. Листування (II). [Матеріали про екслібриси]. Войцеховський М. Лист до Крип'якевича І. П. від 22 вересня 1963 р., Забже // ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп. Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314 / 13. Арк. 1.

30. Листування (II). [Матеріали про екслібриси]. В'юник А. О. Лист до Крип'якевича І. П. від 21 квітня 1960 р., [Київ] // ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп. Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/14. Арк. 2–3.

31. Листування (II). [Матеріали про екслібриси]. В'юник А. О. Лист до Крип'якевича І. П. від 16 травня 1960 р., [Київ] // ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп. Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/14. Арк. 4.

32. Листування (II). [Матеріали про екслібриси]. В'юник А. О. Лист до Крип'якевича І. П. від 9 червня 1962 р., [Київ] // ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп. Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/14. Арк. 5–6.

33. Листування (II). [Матеріали про екслібриси]. В'юник А. О. Лист до Крип'якевича І. П. від 8 листопада 1963 р., [Київ] // ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп. Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/14. Арк. 7–8.

34. Листування (II). [Матеріали про екслібриси]. В'юник А. О. Лист до Крип'якевича І. П. від 20 грудня 1965 р., [Київ] // ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп. Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/14. Арк. 10–11.

35. Листування (II). [Матеріали про екслібриси]. В'юник А. О. Лист до Крип'якевича І. П. від 12 січня 1966 р., [Київ] // ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп. Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/14. Арк. 12.

36. Листування (II). [Матеріали про екслібриси]. В'юник А. О. Лист до Крип'якевича І. П. від 23 червня 1966 р., [Київ] // ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп. Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/14. Арк. 14.

37. Листування (II). [Матеріали про екслібриси]. Гец Л. Л. Лист до Крип'якевича І. П. від 14 березня 1966 р., Краків // ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп. Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/15 Арк. 1.

38. Листування (II). [Матеріали про екслібриси]. Гурток українських екслібристив. 25 січня 1931 р., [Львів] // ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп. Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/40. Арк. 2–3.

39. Листування (II). [Матеріали про екслібриси]. Іванченко М. М. Лист до Крип'якевича І. П. від 12 квітня 1929 р., [Київ] // ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп. Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/16. Арк. 1.

40. Листування (II). [Матеріали про екслібриси]. Крип'якевич І. П. Записка стосовно передачі своєї збірки екслібрисів до Музею НТШ від 14 листопада 1935 р., Львів // ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп. Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/40. Арк. 4.

41. Листування (II). [Матеріали про екслібриси]. Крип'якевич І. П. Лист до В'юника А. О. від 16 грудня 1965 р., Львів // ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп. Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/3. Арк. 1.

42. Листування (II). [Матеріали про екслібриси]. Крип'якевич І. П. Лист до В'юника А. О. від 6 січня 1966 р., Львів // ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп. Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/3. Арк. 2.

43. Листування (II). [Матеріали про екслібриси]. Крип'якевич І. П. Лист до В'юника А. О. від 25 липня 1966 р., Львів // ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп. Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/3. Арк. 3.

44. Листування (II). [Матеріали про екслібриси]. Крип'якевич І. П. Лист до Літошенка Л. О. від 16 грудня 1965 р., Львів // ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп. Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/5. Арк. 1.

45. Листування (II). [Матеріали про екслібриси]. Крип'якевич І. П. Лист до Меженка Ю. О. від 30 грудня 1955 р., Львів // ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп. Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/6. Арк. 1.

46. Листування (II). [Матеріали про екслібриси]. Крип'якевич І. П. Лист до Перевальської Л. від 19 червня 1966 р., Львів // ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп. Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/7. Арк. 1.

47. Листування (II). [Матеріали про екслібриси]. Крип'якевич І. П. Лист до Старовойт М. Г. від 29 березня 1966 р., Львів // ЛННБ України

ім. В. Стефаника. Від. рукоп. Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/9. Арк. 1.

48. Листування (II). [Матеріали про екслібриси]. Кульчицька О. Л. Лист до Крип'якевича І. П. від 6 грудня 1919 р., Перемишль // ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп. Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/17. Арк. 18–19.

49. Листування (II). [Матеріали про екслібриси]. Кульчицька О. Л. Лист до Крип'якевича І. П. від 20 червня 1921 р., Перемишль // ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп. Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/17. Арк. 20–21.

50. Листування (II). [Матеріали про екслібриси]. Левих Б. Я. Лист до Крип'якевича І. П. від 7 травня 1965 р., Одеса // ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп. Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/18. Арк. 1.

51. Листування (II). [Матеріали про екслібриси]. Меженко Ю. О. Лист до Крип'якевича І. П. від [3 січня] 1956 р., [Ленінград] // ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп. Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/23. Арк. 1–2.

52. Листування (II). [Матеріали про екслібриси]. Сірополко С. О. Лист до Крип'якевича І. П. від 4 квітня 1930 р., Прага // ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп. Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/26. Арк. 1–2.

53. Листування (II). [Матеріали про екслібриси]. Старовойт М. Г. Лист до Крип'якевича І. П. від 2 травня 1964 р., [Львів] // ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп. Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/27. Арк. 1–2.

54. Листування (II). [Матеріали про екслібриси]. Стешенко Я. І. Лист до Крип'якевича І. П. від 28 серпня 1928 р., Київ // ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп. Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/ 28. Арк. 1–2.

55. Листування (II). [Матеріали про екслібриси]. Стешенко Я. І. Лист до Крип'якевича І. П. від 28 жовтня 1928 р., Київ // ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп. Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/28. Арк. 3–4.

56. Листування (II). [Матеріали про екслібриси]. Стешенко Я. І. Лист до Крип'якевича І. П. від 10 листопада 1928 р., Київ // ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп. Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/28. Арк. 5–6.

57. Листування (II). [Матеріали про екслібриси]. Стешенко Я. І. Лист до Крип'якевича І. П. від 19 грудня 1928 р., Київ // ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп. Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/28. Арк. 7–8.

58. Листування (II). [Матеріали про екслібриси]. Стещенко Я. І. Лист до Крип'якевича І. П. від 6 червня 1929 р., Київ // ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп. Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/28. Арк. 9–10.

59. Листування (II). [Матеріали про екслібриси]. Стещенко Я. І. Лист до Крип'якевича І. П. від 5 березня 1931 р., Київ // ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп. Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314/28. Арк. 11.

60. Листування (II). [Матеріали про екслібриси]. Шпитковський І. Ю. Лист до Крип'якевича І. П. від 5 серпня 1929 р., Перемишль // ЛННБ України ім. В. Стефаника. Від. рукоп. Ф. 314 (Крип'якевич Іван Петрович). Спр. 314 /33 Арк. 1–2.

61. Литвин Т. Бібліотека Івана Крип'якевича: тематична та історико-книгознавча характеристика. *Записки Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника* : зб. наук. праць. Львів, 2012. Вип. 4 (20). С. 519–539.

62. Литвин Т. Бібліотекознавчі та книгознавчі праці Івана Крип'якевича. *Записки Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника* : [зб. наук. праць]. Львів, 2005. Вип. 13. С. 298–310.

63. Литвин Т. З листування Юра Меженка та Івана Крип'якевича. *Записки Львівської національної наукової бібліотеки України ім. В. Стефаника* : зб. наук. праць. Львів, 2013. Вип. 5 (21). С. 435–455.

64. Литвин Т. Іван Крип'якевич як колекціонер і дослідник книжкових знаків. *Записки Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника* : зб. наук. праць. 2019. Вип. 11 (27). С. 232–270.

65. Литвин Т. Наукові розвідки Івана Крип'якевича про Івана Федорова. *Записки Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника* : зб. наук. праць. Львів, 2011. Вип. 3 (19). С. 531–556.

66. Литвин Т. Участь Івана Крип'якевича в роботі комісії Наукового товариства ім. Шевченка у Львові. *Записки Львівської національної бібліотеки України імені В. Стефаника* : зб. наук. праць. Львів, 2009. Вип. 1 (17). С. 123–138.

67. Литвин Т., Литвин М. Екслібриси. *Енциклопедія Львова* / за ред. А. Козицького. Львів : Літопис, 2008. Т. 2. С. 215–217.

68. Меженко Ю. Українська книжка часів Великої революції. Київ, 1928. 32 с.

69. Нестеренко П. В. Історія українського екслібриса. 2-ге вид., допов. Київ : Темпора, 2016. 360 с. : іл.

70. Руденко О. Екслібриси Олени Кульчицької для бібліотеки Івана Крип'якевича. *Вісник Львівської національної академії мистецтв*. Львів : Світ, 2011. Вип. 22. С. 395–404.

71. Руденко О. Іван Крип'якевич і дереворити Олени Кульчицької. *На-родознавчі зошити*. 2017. № 5 (137). С. 1141–1148.

72. Сірополко С. Короткий курс бібліотекознавства. Історія, теорія та практика бібліотечної справи. Львів, 1924. 122 с. (Накладом фонду «Учі-теся брати мої» ; ч. 8).

73. Сірополко С. Історія освіти на Україні. Львів, 1937. 174 с.

74. 150 років на службі української науки та культури. Гуманітарні науки / відп. ред. С. Гелей. Львів, 2023. 1016 с.

75. Україна: культурна спадщина, національна свідомість, держав-ність : зб. наук. праць / відп. ред. Я. Ісаєвич ; упоряд. Ф. Стеблій ; НАН України, Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича. Львів, 2001. Вип. 8 : Іван Крип'якевич у родинній традиції, науці, суспільстві. 960 с. : іл.

76. Україна: культурна спадщина, національна свідомість, держав-ність : зб. наук. праць / відп. ред. М. Литвин ; упоряд. Ф. Стеблій ; НАН України, Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича. Львів, 2016. Вип. 28 : Іван Крип'якевич у родинній традиції, науці, суспільстві. 716 с.

References

1. Bykovskiy, L. (1997), Vynar, L. R. & Isaievych, Ya. D. (comp.). *U sluzh-bakh ukrainskii knyzhtsi* [In service to the Ukrainian book]. Lviv ; Niu-York, 328 p. [in Ukr].

2. Pnytska, L. I., (2010, ed.). *Bibliohrafichna komisiia Naukovoho tova-rystva imeni Shevchenka u Lvovi (1909–1939): napriamy diialnosti ta posta-ti* : zb. nauk. prats [Bibliographic Commission of the Shevchenko Scientific Society in Lviv (1909–1939): areas of activity and figures : collection of scien-tific works]. Lviv, 496 p. [in Ukr].

3. Bilokin, S. (1999). *Vydatnyi ukrainskyi bibliohraf Yaroslav Steshenko, 1904–1939* [Prominent Ukrainian bibliographer Yaroslav Steshenko, 1904–1939]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadsko-ho*. Kyiv, 2, pp. 53–64. [in Ukr].

4. Hrytsak, Ye. (1923). *Z istorii knyzhkovoho rukhu na Velykii Ukraini (1917–1922)* [From the history of the book movement in Great Ukraine (1917–1922)]. *Vidb. z “Literaturno-naukovoho vistnyka”*, 1923, IX/X. Lviv : Nakladom avtora. Z drukarni Naukovoho Tovarystva imeni Shevchenka, 20 p. [in Ukr].

5. Humeniuk, M. (1991). *Bilia dzherel ukrainskoi bibliohrafii* [At the sour-ces of Ukrainian bibliography]. Kyiv : Nauk. Dumka, 150 p. [in Ukr].

6. Dashkevych, Ya. (1992). “Bibliolohichni visti” – idei ta liudy [“Biblio-logical News” – ideas and people]. *Knyzhnyk*, 1, pp. 23–25. [in Ukr].

7. Doroshenko, D. (1923). *Ohliad ukrainskoi istoriohrafii*. [Overview of Ukrainian historiography]. Praha : Naklad Ukr. un-tu v Prazi. Drukem der-zhavnoi drukarni v Prazi, 221 p. [in Ukr].

8. Dubrovina, L. A. & Onyshchenko, O. S. (2009). *Bibliotechna sprava v Ukraini v XX stolitti* [Librarianship in Ukraine in the 20th century]. Kyiv, 530 p. [in Ukr].

9. Dubrovina, L. A. & Onyshchenko, O. S. (1998). *Istoriia Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho. 1918–1941* [History of the V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine. 1918–1941]. Kyiv, 336 p. [in Ukr].

10. Dubrovina, L. A. & Onyshchenko, O. S. (2003). *Istoriia Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho (1941–1964)* [History of the V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine (1941–1964)]. Kyiv, 360 p. [in Ukr].

11. Dubrovina, L. A. & Onyshchenko, O. S. (2008). *Istoriia Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho (1965–1991)* [History of the V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine. 1965–1991]. Kyiv, 374 p. [in Ukr].

12. Kovzhun, P. (1932, ed.). *Ekslibrys : zbirnyk asotsiatsii nezaleznykh ukrainskykh mysttsiv* [Bookplate : collection of the association of independent Ukrainian artists]. Lviv : Izmarahd, 1, 48 p. [in Ukr].

13. Isaievych, Ya. D. (2014). *Krypiakevych Ivan Petrovych. Entsyklopediia suchasnoi Ukrainy*, 15 : Kot–Kuz, pp. 482–483. [in Ukr].

14. Isaievych, Ya. (2002). *Ukrainske knyhovydannia: vytoky, rozvytok, problemy* [Ukrainian book publishing: origins, development, problems]. Lviv : In-t ukrainoznav. im. I. Krypiakevycha NAN Ukrainy, 520 p. [in Ukr].

15. Kivshar, T. (1996). *Ukrainskyi knyzhkovyi rukh yak istorychne yavyshe (1917–1923 rr.)* [The Ukrainian Book Movement as a Historical Phenomenon (1917–1923)]. Kyiv : Lohos, 344 p. [in Ukr].

16. Kovalchuk, H. I. (1998). *Dolia represovanykh dyrektoriv Vsenarodnoi biblioteky Ukrainy u 20–30-kh rokakh* [The fate of the repressed directors of the National Library of Ukraine in the 1920s and 1930s]. *Rukopysna ta knyzhkova spadshchyna Ukrainy*, Kyiv, 4, pp. 3–21. [in Ukr].

17. Kovalchuk, H. I. *Knyhoznavstvo* [Bibliography]. *Ukrainska bibliotechna entsyklopediia*. Retrieved from: ube.nlu.org.ua/article/Книгознавство [in Ukr].

18. Kovalchuk, H. I. (2004). *Knyzhkovi pamiatky (ridkisni ta tsinni knyzhky) v bibliotechnykh fondakh* [Book monuments (rare and valuable books) in library collections]. Kyiv : NBUV, p. 573. [in Ukr].

19. Krypiakevych, I. (1927). *Do istorii lvivskoi hraviury XVII v.* [To the history of Lviv engraving in the 17th century]. *Bibliolohichni visti*, 1 (14), pp. 80–83. [in Ukr].

20. Krypiakevych, I. (1925). *Ekslibris na Ukraini v XVII–XVIII vv.* [Bookplate in Ukraine in the 17th–18th centuries]. *Stara Ukraina*, 1/2, pp. 17–18. [in Ukr].

21. Krypiakevych, I. (1963). *Lvivski bibliotechni znaky* [Lviv library signs]. *Naukovo-informatsiinyi biuleten Arkhivnoho upravlinnya URSSR*, 2, pp. 7–10. [in Ukr].

22. Krypiakevych, I. (1926). Prychynky do slovnyka ukrainskykh hraveriv [Reasons for the dictionary of Ukrainian engravers]. *Bibliolohichni visti*, 4 (13), pp. 22–25. [in Ukr].

23. Krypiakevych, I. (2001), Isaievych, Ya. (ed.). Spohady (Avtobiohrafia) [Memories (Autobiography)]. *Ukraina: kulturna spadshchyna, natsionalna svi-domist, derzhavnist* : zb. nauk. prats. Lviv, 8 : Ivan Krypiakevych u rodynnii tradytsii, nautsi, suspilstvi, pp. 77–140. [in Ukr].

24. Krypiakevych, I. (1937). Ukrainskyi ekslibris XIII st. (Kataloh) [Ukrainian ex-libris of the 13th century (Catalogue)]. *Ukrainska knyha*, IV–V, pp. 110–111. [in Ukr].

25. Krypiakevych, R. (2001), Isaievych, Ya. (ed.). Lysty Yurii Mezhenka do Ivana Krypiakevycha [Letters from Yurii Mezhenko to Ivan Krypiakevych]. *Ukraina: kulturna spadshchyna, natsionalna svi-domist, derzhavnist* : zb. nauk. prats. Lviv, 8 : Ivan Krypiakevych u rodynnii tradytsii, nautsi, suspilstvi, pp. 459–470. [in Ukr].

26. Kupchynska, L. (2017). Ukrainskyi knyzhkovyi znak yak ob'ekt naukovoho doslidzhennia [Ukrainian book mark as an object of scientific research]. *Ukrainskyi knyzhkovyi znak XIX–XX stolit* : katalog kolektsii Stepana Davymuky : u 3 t. Lviv : Apriori, 1 : A–D, pp. 17–220. [in Ukr].

27. Valio, M. (2002, comp.). Lysty Yurii Mezhenka do lvivian [Yurii Mezhenko's letters to the people of Lviv]. Lviv, 324 p., il. [in Ukr].

28. Lystuvannia (II). [Materialy pro ekslibrysy]. Artiukhova A. V. Lyst do Krypiakevycha I. P. vid 10 sichnia 1930 r., Kyiv [Correspondence (II). [Materials on bookplates]. Artiukhova A. V. Letter to Krypiakevych I. P. dated January 10, 1930, Kyiv // LNNB Ukrainy im. V. Stefanyka. Vid. rukop. F. 314 (Krypiakevych Ivan Petrovych). File 314/11. Fol. 3–4. [in Ukr].

29. Lystuvannia (II). [Materialy pro ekslibrysy]. Voitsekhovskiy M. Lyst do Krypiakevycha I. P. vid 22 veresnia 1963 r., Zabzhe [Correspondence (II). [Materials on bookplates]. Wojciechowski M. Letter to Krypiakewicz I. P. dated September 22, 1963, Zabrze] // LNNB Ukrainy im. V. Stefanyka. Vid. rukop. F. 314 (Krypiakevych Ivan Petrovych). File 314/13. Fol. 1. [in rus., Pol.].

30. Lystuvannia (II). [Materialy pro ekslibrysy]. Viunyk A. O. Lyst do Krypiakevycha I. P. vid 21 kvitnia 1960 r., [Kyiv] [Correspondence (II). [Materials on bookplates]. Viunyk A. O. Letter to Krypiakevych I. P. dated April 21, 1960, [Kyiv] // LNNB Ukrainy im. V. Stefanyka. Vid. rukop. F. 314 (Krypiakevych Ivan Petrovych). File 314/14. Fol. 2–3. [in Ukr].

31. Lystuvannia (II). [Materialy pro ekslibrysy]. Viunyk A. O. Lyst do Krypiakevycha I. P. vid 16 travnia 1960 r., [Kyiv]. Correspondence (II). [Materials on bookplates]. Viunyk A. O. Letter to Krypiakevych I. P. dated May 16, 1960, [Kyiv] // LNNB Ukrainy im. V. Stefanyka. Vid. rukop. F. 314 (Krypiakevych Ivan Petrovych). File 314/14. Fol. 4. [in Ukr].

32. Lystuvannia (II). [Materialy pro ekslibrysy]. Viunyk A. O. Lyst do Krypiakevycha I. P. vid 9 chervnia 1962 r., [Kyiv] [Correspondence (II). [Materials on bookplates]. Viunyk A. O. Letter to Krypiakevych I. P. dated June 9, 1962, [Kyiv] // LNNB Ukrainy im. V. Stefanyka. Vid. rukop. F. 314 (Krypiakevych Ivan Petrovych). File 314/14. Fol. 5–6. [in Ukr].

33. Lystuvannia (II). [Materialy pro ekslibrysy]. Viunyk A. O. Lyst do Krypiakevycha I. P. vid 8 lystopada 1963 r., [Kyiv] [Correspondence (II). [Materials on bookplates]. Viunyk A. O. Letter to Krypiakevych I. P. dated November 8, 1963, [Kyiv] // LNNB Ukrainy im. V. Stefanyka. Vid. rukop. F. 314 (Krypiakevych Ivan Petrovych). File 314/14. Fol. 7–8. [in Ukr].

34. Lystuvannia (II). [Materialy pro ekslibrysy]. Viunyk A. O. Lyst do Krypiakevycha I. P. vid 20 hrudnia 1965 r., [Kyiv] [Correspondence (II). [Materials on bookplates]. Viunyk A. O. Letter to Krypiakevych I. P. dated December 20, 1965, [Kyiv] // LNNB Ukrainy im. V. Stefanyka. Vid. rukop. F. 314 (Krypiakevych Ivan Petrovych). File 314/14. Fol. 10–11. [in Ukr].

35. Lystuvannia (II). [Materialy pro ekslibrysy]. Viunyk A. O. Lyst do Krypiakevycha I. P. vid 12 sichnia 1966 r., [Kyiv] [Correspondence (II). [Materials on bookplates]. Viunyk A. O. Letter to Krypiakevych I. P. dated January 12, 1966, [Kyiv] // LNNB Ukrainy im. V. Stefanyka. Vid. rukop. F. 314 (Krypiakevych Ivan Petrovych). File 314/14. Fol. 12. [in Ukr].

36. Lystuvannia (II). [Materialy pro ekslibrysy]. Viunyk A. O. Lyst do Krypiakevycha I. P. vid 23 chervnia 1966 r., [Kyiv] [Correspondence (II). [Materials on bookplates]. Viunyk A. O. Letter to Krypiakevych I. P. dated June 23, 1966, [Kyiv] // LNNB Ukrainy im. V. Stefanyka. Vid. rukop. F. 314 (Krypiakevych Ivan Petrovych). File 314/14. Fol. 14. [in Ukr].

37. Lystuvannia (II). [Materialy pro ekslibrysy]. Hets L. L. Lyst do Krypiakevycha I. P. vid 14 bereznia 1966 r., Krakiv [Correspondence (II). [Materials on bookplates]. Hets L. L. Letter to Krypiakevych I. P. dated March 14, 1966, Krakow] // LNNB Ukrayiny im. V. Stefanyka. Vid. rukop. F. 314 (Krypiakevych Ivan Petrovych). File 314/15. Fol. 1. [in Ukr].

38. Lystuvannia (II). [Materialy pro ekslibrysy]. Hurtok ukrainskykh ekslibrystiv. 25 sichnia 1931 r., [Lviv] [Correspondence (II). [Materials on bookplates]. Circle of Ukrainian bookplate artists. January 25, 1931, [Lviv] // LNNB Ukrainy im. V. Stefanyka. Vid. rukop. F. 314 (Krypiakevych Ivan Petrovych). File 314/40. Fol. 2–3. [in Ukr].

39. Lystuvannia (II). [Materialy pro ekslibrysy]. Ivanchenko M. M. Lyst do Krypiakevycha I. P. vid 12 kvitnia 1929 r., [Kyiv] [Correspondence (II). [Materials on bookplates]. Ivanchenko M. M. Letter to Krypiakevych I. P. dated April 12, 1929, [Kyiv] // LNNB Ukrainy im. V. Stefanyka. Vid. rukop. F. 314 (Krypiakevych Ivan Petrovych). File 314/16. Fol. 1. [in Ukr].

40. Lystuvannia (II). [Materialy pro ekslibrysy]. Krypiakevych I. P. Zapyska stosovno peredachi svoiei zbirkky ekslibrysiv do Muzeiu NTSh vid 14 lystopada 1935 r., Lviv [Correspondence (II). [Materials on bookplates]. Krypiakevych I. P. Note regarding the transfer of his collection of bookplates to the Museum of the Shevchenko Scientific Society dated November 14, 1935, Lviv] // LNNB Ukrainy im. V. Stefanyka. Vid. rukop. F. 314 (Krypiakevych Ivan Petrovych). File 314/40. Fol. 4. [in Ukr].

41. Lystuvannia (II). [Materialy pro ekslibrysy]. Krypiakevych I. P. Lyst do Viunyka A. O. vid 16 hrudnia 1965 r., Lviv [Krypiakevych I. P. Letter to Viunyk A. O. dated December 16, 1965, Lviv] // LNNB Ukrainy im. V. Stefanyka. Vid. rukop. F. 314 (Krypiakevych Ivan Petrovych). File 314/3. Fol. 1. [in Ukr].

42. Lystuvannia (II). [Materialy pro ekslibrysy]. Krypiakevych I. P. Lyst do Viunyka A. O. vid 6 sichnia 1966 r., Lviv [Correspondence (II). [Materials on bookplates]. Krypiakevych I. P. Letter to Viunik A. O. dated January 6, 1966, Lviv] // LNNB Ukrainy im. V. Stefanyka. Vid. rukop. F. 314 (Krypiakevych Ivan Petrovych). File 314/3. Fol. 2. [in Ukr].

43. Lystuvannia (II). [Materialy pro ekslibrysy]. Krypiakevych I. P. Lyst do Viunyka A. O. vid 25 lypnia 1966 r., Lviv [Correspondence (II). [Materials on bookplates]. Krypiakevych I. P. Letter to Viunik A. O. dated July 25, 1966, Lviv] // LNNB Ukrainy im. V. Stefanyka. Vid. rukop. F. 314 (Krypiakevych Ivan Petrovych). File 314/3. Fol. 3. [in Ukr].

44. Lystuvannia (II). [Materialy pro ekslibrysy]. Krypiakevych I. P. Lyst do Litoshenka L. O. vid 16 hrudnia 1965 r., Lviv [Correspondence (II). [Materials on bookplates]. Krypiakevych I. P. Letter to Litoshenko L. O. dated December 16, 1965, Lviv] // LNNB Ukrainy im. V. Stefanyka. Vid. rukop. F. 314 (Krypiakevych Ivan Petrovych). File 314/5. Fol. 1. [in Ukr].

45. Lystuvannia (II). [Materialy pro ekslibrysy]. Krypiakevych I. P. Lyst do Mezhenka Yu. O. vid 30 hrudnia 1955 r., Lviv [Correspondence (II). [Materials on bookplates]. Krypiakevych I. P. Letter to Mezhenko Yu. O. dated December 30, 1955, Lviv] // LNNB Ukrainy im. V. Stefanyka. Vid. rukop. F. 314 (Krypiakevych Ivan Petrovych). . File 314/6. Fol. 1. [in Ukr].

46. Lystuvannia (II). [Materialy pro ekslibrysy]. Krypiakevych I. P. Lyst do Perevalskoyi L. vid 19 chervnia 1966 r., Lviv [Correspondence (II). [Materials on bookplates]. Krypiakevych I. P. Letter to Perevalska L. dated June 19, 1966, Lviv] // LNNB Ukrainy im. V. Stefanyka. Vid. rukop. F. 314 (Krypiakevych Ivan Petrovych). File 314/7. Fol. 1. [in Ukr].

47. Lystuvannia (II). [Materialy pro ekslibrysy]. Krypiakevych I. P. Lyst do Starovoit M. H. vid 29 bereznia 1966 r., Lviv [Correspondence (II). [Materials on bookplates]. Krypiakevych I. P. Letter to Starovoit M. G. dated March 29, 1966, Lviv] // LNNB Ukrainy im. V. Stefanyka. Vid. rukop. F. 314 (Krypiakevych Ivan Petrovych). File 314/9. Fol. 1. [in Ukr].

48. Lystuvannia (II). [Materialy pro ekslibrysy]. Kulchytska O. L. Lyst do Krypiakevycha I. P. vid 6 hrudnia 1919 r., Peremyszl [Correspondence (II). [Materials on bookplates]. Kulchytska O. L. Letter to Krypiakevykh I. P. dated December 6, 1919, Przemysl] // LNNB Ukrainy im. V. Stefanyka. Vid. rukop. F. 314 (Krypiakevykh Ivan Petrovych). File 314/17. Fol. 18–19. [in Ukr].

49. Lystuvannia (II). [Materialy pro ekslibrysy]. Kulchytska O. L. Lyst do Krypiakevycha I. P. vid 20 chervnia 1921 r., Peremyszl [Correspondence (II). [Materials on bookplates]. Kulchytska O. L. Letter to Krypiakevykh I. P. dated June 20, 1921, Przemysl] // LNNB Ukrainy im. V. Stefanyka. Vid. rukop. F. 314 (Krypiakevykh Ivan Petrovych). File 314/17. Fol. 20–21. [in Ukr].

50. Lystuvannia (II). [Materialy pro ekslibrysy]. Lievykh B. Ya. Lyst do Krypiakevycha I. P. vid 7 travnia 1965 r., Odesa [Correspondence (II). [Materials on bookplates]. Lievykh B. Ya. Letter to Krypiakevykh I. P. dated May 7, 1965, Odesa] // LNNB Ukrainy im. V. Stefanyka. Vid. rukop. F. 314 (Krypiakevykh Ivan Petrovych). File 314/18. Fol. 1. [in rus].

51. Lystuvannia (II). [Materialy pro ekslibrysy]. Mezhenko Yu. O. Lyst do Krypiakevycha I. P. vid [3 sichnia] 1956 r., [Leninhrad] [Correspondence (II). [Materials on bookplates]. Mezhenko Yu. O. Letter to Krypiakevykh I. P. dated [January 3] 1956, [Leningrad] // LNNB Ukrainy im. V. Stefanyka. Vid. rukop. F. 314 (Krypiakevykh Ivan Petrovych). File 314/23. Fol. 1–2. [in Ukr].

52. Lystuvannia (II). [Materialy pro ekslibrysy]. Siropolko S. O. Lyst do Krypiakevycha I. P. vid 4 kvitnia 1930 r., Praha [Correspondence (II). [Materials on bookplates]. Siropolko S. O. Letter to Krypiakevykh I. P. dated April 4, 1930, Prague] // LNNB Ukrainy im. V. Stefanyka. Vid. rukop. F. 314 (Krypiakevykh Ivan Petrovych). File 314/26. Fol. 1–2. [in Ukr].

53. Lystuvannia (II). [Materialy pro ekslibrysy]. Starovoyt M. H. Lyst do Krypiakevycha I. P. vid 2 travnia 1964 r., [Lviv] [Correspondence (II). [Materials on bookplates]. Starovoyt M. G. Letter to Krypiakevykh I. P. dated May 2, 1964, [Lviv] // LNNB Ukrainy im. V. Stefanyka. Vid. rukop. File 314/27. Fol. 1–2. [in Ukr].

54. Lystuvannia (II). [Materialy pro ekslibrysy]. Steshenko Ya. I. Lyst do Krypiakevycha I. P. vid 28 serpnia 1928 r., Kyiv [Correspondence (II). [Materials on bookplates]. Steshenko Ya. I. Letter to Krypiakevykh I. P. dated August 28, 1928, Kyiv] // LNNB Ukrainy im. V. Stefanyka. Vid. rukop. F. 314 (Krypiakevykh Ivan Petrovych). File 314/28 Fol. 1–2. [in Ukr].

55. Lystuvannia (II). [Materialy pro ekslibrysy]. Steshenko Ya. I. Lyst do Krypiakevycha I. P. vid 28 zhovtnia 1928 r., Kyiv [Correspondence (II). [Materials on bookplates]. Steshenko Ya. I. Letter to Krypiakevykh I. P. dated October 28, 1928, Kyiv] // LNNB Ukrainy im. V. Stefanyka. Vid. rukop. F. 314 (Krypiakevykh Ivan Petrovych). File 314/28. Fol. 3–4. [in Ukr].

56. Lystuvannia (II). [Materialy pro ekslibrysy]. Steshenko Ya. I. Lyst do Krypiakevycha I. P. vid 10 lystopada 1928 r., Kyiv [Correspondence (II). [Materials on bookplates]. Steshenko Ya. I. Letter to Krypiakevych I. P. dated November 10, 1928, Kyiv] // LNNB Ukrainy im. V. Stefanyka. Vid. rukop. F. 314 (Krypiakevych Ivan Petrovych). File 314/28. Fol. 5–6. [in Ukr].

57. Lystuvannia (II). [Materialy pro ekslibrysy]. Steshenko Ya. I. Lyst do Krypiakevycha I. P. vid 19 hrudnia 1928 r., Kyiv [Correspondence (II). [Materials on bookplates]. Steshenko Ya. I. Letter to Krypiakevych I. P. dated December 19, 1928, Kyiv] // LNNB Ukrainy im. V. Stefanyka. Vid. rukop. F. 314 (Krypiakevych Ivan Petrovych). File 314/28. Fol. 7–8. [in Ukr].

58. Lystuvannia (II). [Materialy pro ekslibrysy]. Steshenko Ya. I. Lyst do Krypiakevycha I. P. vid 6 chervnia 1929 r., Kyiv. [Correspondence (II). [Materials on bookplates]. Steshenko Ya. I. Letter to Krypiakevych I. P. dated: June 6, 1929, Kyiv] // LNNB Ukrainy im. V. Stefanyka. Vid. rukop. F. 314 (Krypiakevych Ivan Petrovych). File 314/28. Fol. 9–10. [in Ukr].

59. Lystuvannia (II). [Materialy pro ekslibrysy]. Steshenko Ya. I. Lyst do Krypiakevycha I. P. vid 5 bereznia 1931 r., Kyiv [Correspondence (II). [Materials on bookplates]. Steshenko Ya. I. Letter to Krypiakevych I. P. dated March 5, 1931, Kyiv] // LNNB Ukrainy im. V. Stefanyka. Vid. rukop. F. 314 (Krypiakevych Ivan Petrovych). File 314/28. Fol. 11. [in Ukr].

60. Lystuvannia (II). [Materialy pro ekslibrysy]. Shpytkovskiy I. Yu. Lyst do Krypiakevycha I. P. vid 5 serpnia 1929 r., Peremyshl [Materials on bookplate]. Shpytkovsky I. Yu. Letter to Krypiakevych I. P. dated August 5, 1929, Przemysl] // LNNB Ukrainy im. V. Stefanyka. Vid. rukop. F. 314 (Krypiakevych Ivan Petrovych). File. 314/33. Fol. 1–2. [in Ukr].

61. Lytvyn, T. (2012). Biblioteka Ivana Krypiakevycha: tematychna ta istoriko-knyhoznavcha kharakterystyka [Ivan Krypiakevych's Library: Thematic, Historical and Bibliographical Characteristics]. *Zapysky Lvivskoi natsionalnoi naukovoï biblioteky Ukrainy imeni V. Stefanyka* : zb. nauk. prats. Lviv, 4 (20), pp. 519–539. [in Ukr].

62. Lytvyn, T. (2005). Bibliotekoznavchi ta knyhoznavchi pratsi Ivana Krypiakevycha [Bibliographic and book studies works of Ivan Krypiakevych] / *Zapysky Lvivskoi naukovoï biblioteky im. V. Stefanyka* : zb. nauk. prats. Lviv, 13, pp. 298–310. [in Ukr].

63. Lytvyn, T. (2013). Z lystuvannia Yura Mezhenka ta Ivana Krypiakevycha [From the correspondence between Yur Mezhenko and Ivan Krypiakevych]. *Zapysky Lvivskoi natsionalnoi naukovoï biblioteky Ukrainy im. V. Stefanyka* : zb. nauk. prats. Lviv, 5 (21), pp. 435–455. [in Ukr].

64. Lytvyn, T. (2019). Ivan Krypiakevych yak kolektsioner i doslidnyk knyzhkovykh znakiv [Ivan Krypiakevych as a collector and researcher of book marks]. *Zapysky Lvivskoi natsionalnoi naukovoï biblioteky Ukrainy imeni V. Stefanyka* : zb. nauk. prats. Lviv, 11 (27), pp. 232–270. [in Ukr].

65. Lytvyn, T. (2011). Naukovi rozvidky I. Krypiakevycha pro Ivana Fedorova [Scientific research by I. Krypiakevych about Ivan Fedorov]. *Zapysky Lvivskoi natsionalnoi naukovoï biblioteky Ukrainy imeni V. Stefanyka* : zb. nauk. prats. Lviv, 3(19), pp. 531–556. [in Ukr].

66. Lytvyn, T. (2009). Uchast Ivana Krypiakevycha v roboti komisii Naukovoho tovarystva im. Shevchenka u Lvovi. [Participation of Ivan Krypiakevych in the work of the commissions of the Shevchenko Scientific Society in Lviv]. *Zapysky Lvivskoi natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V. Stefanyka* : zb. nauk. prats. Lviv, 1 (17), pp. 123–138. [in Ukr].

67. Lytvyn, T., Lytvyn, M. (2008), Kozytskyi, A. (ed.). Ekslibrysy [Bookplates]. *Entsyklopediya Lvova*. Lviv : Litopys, 2, pp. 215–217. [in Ukr].

68. Mezhenko, Yu. (1928). Ukrainska knyzhka chasiv Velykoi revoliutsii [Ukrainian book from the times of the Great Revolution]. Kyiv, 32 p. [in Ukr].

69. Nesterenko, P. V. (2016). Istorii ukrainskoho ekslibrysa. [The history of the Ukrainian bookplate]. 2-he vyd., dopov. Kyiv: Tempora, 360 p. : il. [in Ukr].

70. Rudenko, O. (2011). Ekslibrysy Oleny Kulchytskoi dlia biblioteky Ivana Krypiakevycha [Bookplates by Olena Kulchytska for the library of Ivan Krypiakevych]. *Visnyk Lvivskoi natsionalnoi akademii mystetstv*. Lviv : Svit, 22, pp. 395–404. [in Ukr].

71. Rudenko, O. (2017). Ivan Krypiakevych i derevoryty Oleny Kulchytskoi. [Ivan Krypiakevych and Olena Kulchytska's woodcuts] *Narodoznavchi zoshyty*, 5 (137), pp. 1141–1148. [in Ukr].

72. Siropolko, S. (1924). Korotkyi kurs bibliotekoznavstva. Istorია, teoriia ta praktyka biblioteknoi spravy. [A Short Course in Library Science. History, Theory, and Practice of Librarianship]. Lviv, 122 p. (Nakladom fondu “Uchitiesia braty moi” ; 8). [in Ukr].

73. Siropolko, S. (1937). Istorii osvity na Ukraini [History of education in Ukraine]. Lviv, 174 p. [in Ukr].

74. Helei, S. (2023, ed.). 150 rokiv na sluzhbi ukrainskoi nauky ta kultury. Humanitarni nauky [150 years at the service of Ukrainian science and culture. Humanities]. Lviv, 1016 p. [in Ukr].

75. Steblii, F. (2001, comp.), Isaievych, Ya. (ed.). Ukraina: kulturna spadshchyna, natsionalna svidomist, derzhavnist [Ukraine: cultural heritage, national consciousness, statehood] : zb. nauk. prats. Lviv, 8 : Ivan Krypiakevych u rodynni tradytsii, nautsi, suspilstvi, 960 p. : il. [in Ukr].

76. Steblii, F. (2016, comp.), Lytvyn, M. (ed.). Ukraina: kulturna spadshchyna, natsionalna svidomist, derzhavnist [Ukraine: cultural heritage, national consciousness, statehood] : zb. nauk. prats. Lviv, 28 : Ivan Krypiakevych u rodynni tradytsii, nautsi, suspilstvi, 716 p. [in Ukr].

Tamara Lytvyn, Candidate of Historical Sciences, Scientific Researcher, Manuscript Department, Vasyl Stefanyk Nacional Scientific Library of Ukraine in Lviv

The Bibliophile Movement in Ukraine in the 1920s–1960s: the Epistolary Legacy of Historian Ivan Krypiakevych

This article explores the personal dimension of the Ukrainian book movement following the defeat of the national-democratic revolution of 1917–1921, both in Ukrainian SSR and in Western Ukraine, which during the interwar period was part of Poland. The primary source base for this archeographic study consists of the unpublished correspondence housed in the archive of renowned historian and bibliophile Ivan Krypiakevych (1886–1967), a full member of the Shevchenko Scientific Society and longtime director of the Institute of Social Sciences of the Academy of Sciences of the Ukrainian SSR (Lviv). Since 2007, his correspondence has been systematically organized in the Manuscript Department of Vasyl Stefanyk National Scientific Library of Ukraine in Lviv. The article asserts that the foundations of the national book movement were laid by the Bibliographic Commission of the Shevchenko Scientific Society in Lviv, the Nestor the Chronicler Historical Society, and the Historical-Philological Seminar of Volodymyr Peretts at St. Volodymyr University in Kyiv. Of particular scholarly and informational value are the published letters of scholars such as Yaroslav Steshenko (Kyiv), Stepan Siropolko (Prague, Podebrady), and collector Andrii Viunyk (Kyiv).

Given the censorship in Soviet Ukraine and authoritarian Poland, correspondents deliberately avoided sensitive topics – such as the denationalization of the Ukrainian cultural sphere on both sides of the border and the repressive policies of the Bolshevik regime. These policies obstructed library development and the book movement through nationalization, requisition, and confiscation of pre-revolutionary book collections; imposed strict censorship on library holdings; purged publications from the era of the Ukrainian Revolution; and persecuted nationally conscious intellectuals.

Keywords: book movement, Ukraine, Poland, science, civic societies, epistolary legacy, bibliophiles.